

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा तथ्याङ्क पुस्तिका (आ.व. २०७७/७८)

प्रदेश सरकार
भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय
कृषि विकास निर्देशनालय
मसलाबाली विकास केन्द्र
बागमती प्रदेश
पाँचखाल, काभ्रेपलाञ्चोक
२०७८

कार्यालय भवन निर्माण

सिंचाई कुलो निर्माण

प्लाष्टिक घर निर्माण

कोल्ड रुम निर्माण

धानको बीउ उत्पादन

काक्रोको बीउ उत्पादन

बेसार बीउ उत्पादन

सिमि बीउ उत्पादन

फलफूल बिरुवा उत्पादन

काक्रो बीउ उत्पादन

चौमासे सिमिको बीउ उत्पादन

धान रोपाई

मेकाडेमियानटको बिरुवा उत्पादन

सुन कागती-१ को बेर्ना उत्पादन

**वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
तथा
तथ्याङ्क पुस्तिका
(आ.व.२०७७/७८)**

प्रदेश सरकार
भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय
कृषि विकास निर्देशनालय
मसलाबाली विकास केन्द्र
वागमती प्रदेश
पाँचखाल, काभ्रेपलाञ्चोक
२०७८

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आ.व. २०७७/७८

सम्पादन

बिष्णु बोगटी

सम्पादन सहयोगी

भुवन धमला

प्रकाशन, वितरण व्यवस्थापन

श्रीधर पुडासैनी

खिम बहादुर खड्का

प्रकाशक

मसलाबाली विकास केन्द्र

पाँचखाल, काभ्रेपलाञ्चोक

फोननं.०११-४९९०५५

E-mail: scdcpanchkhal@gmail.com

Website: www.hdcpanchkhal.bagamati.gov.np

प्रकाशन वर्ष

२०७८, असोज

प्रकाशन प्रति

१०० प्रति

मुद्रण

गंगा प्रिन्टर्स

९८५१०१६३३७

दुई शब्द

नेपाल कृषिप्रधान देश हो । कृषि क्षेत्रले मात्र नेपालको कुल ग्राहस्थ उत्पादनको ३२ प्रतिशत भाग ओ गटेको छ।कुल जनसंख्याको ६६ प्रतिशत जनता कृषि पेशामा आश्रित छन् । नेपालीहरूको मुख्य पेशा नै कृषि हो । कृषिको विकास बिना नेपालको सामाजिक र आर्थिक विकासको कल्पना समेत गर्न सकिदैन । नेपालको भौगोलिक विविधताको कारणले गर्दा यहाँ विभिन्न किसिमको हावापानी पाईन्छ । यस किसिमको हावापानीले गर्दा यहाँको कृषि उत्पादनमा पनि विविधता छ ।

काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला देशको राजधानी काठमाण्डौको छिमेकी जिल्लाको रूपमा अवस्थित छ । यस जिल्लामा विभिन्न किसिमका बालीहरूको उत्पादन हुने गर्दछ । यस जिल्लामा उत्पादन हुने बालीहरू मध्ये आलु, मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी बालीहरू प्रमुख रूपमा रहेका छन् । ति बाहेक यस जिल्लाको हावापानीको विविधताले गर्दा आँप, लिचि र सुन्तला समेत यहाँ लगाउने गरिन्छ।राजधानी देखि नजिकको जिल्ला भएको कारण उत्पादित कृषि वस्तुहरूले बजार पाउने र छोटो समयमा कृषकहरूले नगद आर्जन गर्न सक्ने भएकाले यहाँका कृषकहरू आलु र तरकारी खेतिप्रति बढी आकर्षित भएको पाईन्छ । यस जिल्लाको सदरमुकाम धुलिखेल देखि १३ कि.मि. मा अवस्थित पाँचखाल उपत्यका कृषिको लागि अति उर्वरभूमि मानिन्छ । यस उपत्यकामा धेरै वर्ष पहिले देखि नै बागवानी फार्मको स्थापना भई यस फार्मले विभिन्न बालीहरूको बीउ र बेर्नाहरूको श्रोत केन्द्रको रूपमा कार्य गर्दै आएको छ । पछि यस फार्मलाई मसलाबाली विकास केन्द्रको रूपमा नामाकरण गरी मसला बालीहरू जस्तै: अदुवा, बेसार, लसुन, धनिया, मेथी जस्ता बालीहरूको श्रोत केन्द्रको रूपमा कार्य गर्ने गरी जिम्मेवारी दिईएकोछ । हाल यो फार्म बागमती प्रदेश अन्तरगत संञ्चालित छ । यस केन्द्रमा मसलाबालीहरूका जर्मप्लाज्महरूको संकलन गर्ने र तिनको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्ने समेत काम गर्दछ । यस केन्द्रले अनुसन्धानबाट प्रमाणित भैसकेका विभिन्न प्रविधिहरूको प्रदर्शन गर्ने र तिनको कृषकस्तरमा प्रचार/प्रसारगर्ने कार्य समेत गर्दछ । यस बाहेक यहाँ आँप र लिचिका बेर्ना उत्पादन गर्ने, मौसम अनुसारका तरकारी बेर्नाका साथै आलुको पूर्वमूलबीउ तथा उन्नत बीउ र धानको बीउ उत्पादन गर्ने कार्य समेत गर्दछ ।

फार्मको प्रगति तथा तथ्याङ्कहरू व्यवस्थित रूपमा लिपिबद्ध गरी राख्ने उद्देश्यले हरेक आर्थिक वर्षहरूमा फार्मबाट संचालन भएका क्रियाकलाप एवं गतिविधिहरूको समग्र स्थिति भल्कने गरी वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका फार्मले प्रकाशन गर्दै आएको छ । यसै सिलसिलामा यस आ.व. २०७७/०७८ मा पनि यो पुस्तिका प्रकाशन गर्न लागिएको हो । यो पुस्तिका प्रकाशनगर्नमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने अधिकृत छैठौ श्रीधर पुडासैनी, अधिकृत छैठौ श्री खिम वहादुर खड्का र सहयकस्तर चौथौ श्री भुवन धमला लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । अन्त्यमा यस पुस्तिकामा समावेश गरिएका तथ्याङ्क र विवरणहरूमा सुधार एवं परिमार्जन गर्नुपर्ने महशुस भए पाठकवर्गहरूमा सुभावको समेत अपेक्षा गर्दछु ।

बिष्णु बोगटी
(नि. केन्द्र प्रमुख)

विषय सूची

खण्ड-कः काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाको परिचय	१
१. जिल्लाको नामाकरण	१
२. राजनीतिक अवस्थिति	१
३. भौगोलिक अवस्थिति	२
४. हावापानी	२
५. भू-उपयोग स्थिति	३
६. धार्मिक-सांस्कृतिक स्थिति	४
७. ऐतिहासिक धार्मिक एवं पर्यटकीय महत्वका स्थलहरू	५
८. जनसंख्या विवरण	७
९. अर्थतन्त्र	११
१०. नदि/नाला	११
११. सिंचाईको स्थिति	११
खण्ड-खः मसलाबाली विकास केन्द्रको परिचय	१३
१. केन्द्रको स्थापना	१३
२. केन्द्रको भौगोलिक स्थिति	१३
३. केन्द्रका उद्देश्यहरू	१३
४. मुख्य कृषाकलापहरू	१४
५. केन्द्रको भू-उपयोग विवरण	१५
६. फलफूल माउबोटको विवरण	१६
७. विभिन्न बालीहरूको जातिय/जर्मप्लाज्म संरक्षण अवस्था	१६

८. केन्द्रको भौतिक अवस्था	१६
९. केन्द्रको मौसमी विवरण (ई.स. २०२०)	१७
१०. कर्मचारी विवरण	१८
११. हालसम्मका कार्यालय प्रमुखहरूको नामावली	१९

खण्ड-ग: केन्द्रको वार्षिक प्रगति विवरण ३१

१. वार्षिक प्रगति विवरणको सारांश	३१
२. वार्षिक प्रगति विवरण (आ.व.२०७७/७८)	३१
४. वार्षिक प्रगति स्थिति र प्रगति नपुगका कारणहरू (आ.व.२०७७/७८)	३८
५. कार्यक्रमको अपेक्षित प्रतिफल (Output) विवरण	३८
६. कार्यक्रमका मुख्य-मुख्य उपलब्धीहरू	३९
७. मुख्य मुख्य कार्यक्रमको विवरण	३०
८. वार्षिक विक्री वितरण विवरण	३४
९. विगत वर्षहरूको तुलनात्मक राजश्व विवरण	३७
१०. वार्षिक वित्तिय प्रगति विवरण	३८
११. संकलित गैर-कर राजश्व आम्दानीको विवरण(आ.व.२०७७/७८)	३९
१२. धरौटीको आर्थिक विवरण (आ.व.२०७७/७८)	३९
१३. बेरुज्जू फर्छ्योट प्रगति विवरण (आ.व.२०७७/७८)	४०
१४. कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखा परेका समस्या, गरिएका प्रयास र सुझाव	४०

खण्ड-घ: आ.व.२०७८/७९ को वार्षिक कार्यक्रम ४१

१. मसला बाली विकास केन्द्रको वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम	४१
--	----

खण्ड-क: काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाको परिचय

१. जिल्लाको नामाकरण

काभ्रे जिल्लाका केही ऐतिहासिक स्थानहरू सांगाको पुरानो नाम शङ्गा, खोपासीलाई कुर्पासी, नालालाई नाला, बनेपालाई भुजङ, र वल्यो पलाञ्चोकलाई पिराखचो भन्ने गरिन्थ्यो । यी स्थानको नामाकरण किराँत शब्दबाट भएको देखिन्छ । यसबाट के पुष्टि हुन्छ भने गोपालवंशीहरूलाई हटाई किराँतहरूले नेपालको शासन चलाएसँगै यी क्षेत्रहरूमा पनि किराँतहरूको शासन कायम रहेको थियो ।

नेपाल राष्ट्रको एकीकरणपूर्व पनि वर्तमान काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला भित्र पर्ने बनेपा, पनौती, धुलिखेल, खोपासी, नाला, साँगा, पलाञ्चोक, मण्डन, दाप्चा, नाल्दुम, चौकोट जस्ता लघु राज्य अथवा गाँउहरूले इतिहासको पानामा आफूलाई सुरक्षित गरेकै थिए। यी स्थानहरू धार्मिक, पुरातात्विक, राजनैतिक, सामाजिक, व्यापारिक अथवा औद्योगिक महत्वका दृष्टिले इतिहासमा पढिन्छन् ।

नेपाल अधिराज्यलाई वि. सं. २०१९ सालमा १४ अञ्चल ७५ जिल्लामा प्रशासनिक रूपले विभाजन गर्नुपूर्व यो क्षेत्र पूर्व १ नम्बर क्षेत्र अन्तर्गत पर्दथ्यो । पूर्व १ नं. क्षेत्रको २८ मौजामध्ये काभ्रे र पलाञ्चोक नामको दुई ठूला मौजा भित्र यस जिल्ला पर्दथ्यो र २८ वटा मौजाहरूको सदरमुकाम सिन्धुपाल्चोकको चौतारामा थियो।ती मौजा मध्ये वर्तमान काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला भित्र काभ्रे र पलाञ्चोक गरी दुईवटा मौजाहरू थिए।तिनै मौजाहरूलाई मिलाई काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाको स्थापना वि. सं. २०१९ सालमा गरिएको थियो । काभ्रे जिल्लाको नामाकरण पलाञ्चोक भगवतीको नामबाट पलाञ्चोक र काभ्रे गाँउको नामबाट काभ्रेपलाञ्चोक मौजा रहन गएको थियो र ती स्थान क्रमशः साठीघर गा. वि. स. र काभ्रे नित्य चण्डेश्वरी गा.वि.स.मा पर्दछन् ।

२. राजनीतिक अवस्थिति

देशको प्रशासनिक विभाजन अनुसार शुद्धा यस जिल्लालाई ९९ गाविसहरूमा विभाजन गरिएको थियो भन बि.सं. २०३७ मार्ग १७ गते ६८ गाविसहरू कायम गरिएको थियो । पुनः वि.सं. २०३८ मा यस जिल्लामा ९७ गाविसहरू र १ नगरपालिका कायम गरिएको थियो।

वि.सं. २०६२/६३ सालको जन आन्दोलनबाट देशमा राजनैतिक परिवर्तन भएपश्चात् संविधानसभाको गठन भै सोको माध्यमबाट निर्माण तथा जारी गरिएको नेपालको संविधान, २०७२ अनुसार नेपाल अधिराज्यको नामाकरण सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको रूपमा रहन गयो र सङ्घीय संरचना अन्तर्गत नेपाललाई सातवटा प्रदेशहरूमा विभाजन गरियो । सङ्घीयस्वरूप अनुसार हाल नेपालमा सङ्घीय सरकार, प्रादेशिक सरकार तथा स्थानिय सरकार गरी तीन तहका सरकारहरू प्रशासनिक रूपमा संचालनमा रहेका छन् र काभ्रे जिल्ला बागमती प्रदेश अन्तर्गत रहेको छ । पछिल्लो समय वि. सं. २०७३ फाल्गुण २७ सम्म यस जिल्लामा ५ नगरपालिकाहरू र ७५ गाविसहरू रहेका थिए । नयाँ संरचना अनुसार वि.सं २०७३ फाल्गुण २७ गते नेपाल सरकारले राजपत्रमा प्रकाशित गरी यस जिल्लालाई १३ वटा नयाँ स्थानीय तहमा विभाजन गरेको छ ।

३. भौगोलिक अवस्थिति

नेपालको मानचित्रमा $८५^{\circ}२४'-८५^{\circ}४९'$ पूर्वी देशान्तर तथा $२७^{\circ}२०'-२७^{\circ}४५'$ उत्तरी अक्षांश बीच महाभारत पर्वत श्रृत्लामा फैलिएर रहेको काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाको क्षेत्रफल १३९६ वर्ग कि.मि. रहेको छ । यस जिल्लाको भू-भाग समुन्द्र सतहवाट अग्लो स्थान वेथानचोक नारायण डाँडा ३०१८ मी. र होचो स्थान कोखाजोर खोला २८० मी. मा अवस्थित छ । जिल्लाको पूर्वमा रामेछाप र दोलखा, पश्चिममा काठमाण्डौ, भक्तपुर र ललितपुर, उत्तरमा सिन्धुपाल्चोक तथा दक्षिणमा सिन्धुली र मकवानपुर जिल्ला पर्दछन् । परिवर्तित राजनैतिक विभाजनको दृष्टिकोणमा यो जिल्ला २ वटा संसदीय क्षेत्र, ४ वटा प्रादेशिक क्षेत्र, ६ वटा नगरपालिका र ७ वटा गाउँपालिकाहरूमा विभाजित छ ।

यस जिल्लाको अधिकांश क्षेत्र महाभारत श्रृखलामा पर्ने र भिरालो प्रकृतिको रहेका छन्। यसको अलावा केही समथर मैदानी भागहरू र पहाडका खोंचहरू समेत रहेका छन् । बनावटको हिसाबले यस जिल्लाको कूल क्षेत्रफल १,४०,४८६ हेक्टर मध्ये ज्यादै भिरालो जमीन करिब ५२.५% अर्थात् ७३,७३६ हेक्टर र कम भिरालो जमीन करिब ४१.३% अर्थात् ५७,९९१ हेक्टर रहेको छ । करिब ५.१% अर्थात् ७,२९२ हेक्टर मैदान, टार र उपत्यका क्षेत्रले र १.१% अर्थात् १,५६५ हेक्टर ग्रावेल ढुङ्गा तथा नदीले ओगटेको छ। समथर भागहरूमा पाँचखाल, महादेवस्थान, भकुण्डेश्वरी, शिखरअम्बोटे, मंगलटार, खोपासी, तालढुङ्गा, बनेपा, पनौती, नाला, शंखु, कुशादेवी आदि पर्दछन् । त्यस्तै गरी कूल भूमि मध्ये करिब ९७.१% क्षेत्र मध्य-पहाडी र बाँकी २.९% क्षेत्र शिवालिक क्षेत्र अन्तर्गत पर्दछन् ।

४. हावापानी

समुन्द्र सतहवाट करिब ३१८ मी. देखि ३०१८ मी. सम्मको उचाईमा रहेको यस जिल्लामा स्थान अनुसार भौगोलिक विविधता पाइन्छ। यस जिल्लाको हावापानीलाई मुख्यतया निम्नानुसार तीन वर्गमा विभाजन गर्न सकिन्छ:-

४.१ ठण्डा शितोष्ण जलवायु क्षेत्र (Cool Temperate Zone):

समुन्द्र सतहवाट करिब २००० मीटर र सो भन्दा माथिको क्षेत्रमा प्रायःजसो ठण्डा शितोष्ण हावापानी रहने गर्दछ । महाभारत श्रृत्लाको माथिल्लो भाग जस्तै चौबास, ढुङ्खर्क, नगरकोट, नारायणस्थान, फलामेटार, बुढाखानी आदी स्थानमा यस प्रकारको हावापानी पाइन्छ । यी क्षेत्रहरूमा हिउँदमा बढी जाडो र गृष्म ऋतुमा प्रायः शीतल हुने गर्दछ ।

४.२ न्यानो समशितोष्ण जलवायु क्षेत्र (Warm Temperate Zone):

समुन्द्र सतहवाट करिब १००० मीटर देखि २००० मीटर सम्मको अधिकांश क्षेत्रमा न्यानो समशितोष्ण हावापानी रहने गर्दछ । यस जिल्लाको भौगोलिक वनावटले गर्दा जिल्लाको अधिकांश भागमा यस प्रकारको जलवायु पाइन्छ । यी क्षेत्रहरूमा हिउँदमा सामान्य जाडो र गृष्म ऋतुमा प्रायः न्यानो हुने गर्दछ ।

४.३ अर्धउष्ण जलवायु क्षेत्र (Sub-tropical Zone):

यस प्रकारको जलवायु प्रायः पहाडको खोंच र बेशीहरूमा समुन्द्र सतहवाट करिब १००० मीटर सम्मको

क्षेत्रहरूमा पाइन्छ । पाँचखाल, महादेवस्थान, तालढुङ्गा, भकुण्डवेशी, मंगलटार, शिखर अम्बोटे र गोकुले आदी क्षेत्रहरू यस क्षेत्रभित्र पर्ने हुदा यहाँ हिउँदमा न्यानो र गृष्म ऋतुमा केहि गर्मी हुने गर्दछ ।

वर्षा

यस जिल्ला दक्षिणपूर्वी मनसुन प्रभावित क्षेत्रमा पर्ने हुनाले असार देखी भाद्र सम्ममा प्रशस्त पानी पर्दछ । यी महिनाहरूमा कुल वर्षाको ८० प्रतिशत सम्म पानी पर्दछ । जिल्लाका मुख्य दुई जलाधारक्षेत्रहरू वाग्मती र रोशी क्षेत्र हुँदै न्यून चापिय वायु जाने हुनाले यस क्षेत्रमा बढी वर्षा हुने गर्दछ । यी दुवै जलाधारक्षेत्रहरू महाभारत क्षेत्रको वृष्टिछाँयामा पर्ने गर्दछ । सबैभन्दा कम वर्षा जिल्लाको उत्तर पूर्वी क्षेत्रका पहाडी भू-भागहरूमा हुने गर्दछ । रोशी जलाधार क्षेत्रमा १३०० देखी २००० मि.मि. र बाग्मती जलाधार क्षेत्रमा २००० मि.मि भन्दा बढी तथा सुनकोशी क्षेत्रमा १३०० मि.मि. भन्दा कम वर्षा हुने गर्दछ । जिल्लामा सबैभन्दा बढी वर्षा हुने कोखाजोर खोला क्षेत्र हो जहाँ २६८७ मि.मि. वर्षा हुने गर्दछ ।

५. भू-उपयोग स्थिति

यस जिल्लाको भू-उपयोग स्थिति यस प्रकार रहेको छ:-

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल (हे.मा)	प्रतिशत
१	कृषि क्षेत्र	६१५९४	४३.८
क)	उपत्यका, टार, बेसी	७७५८	५.५
ख)	भिरालो	३९४४३	२८.१
ग)	कम भिरालो	१४३९३	१०.२
२	बन जंगल क्षेत्र	३९५६५	२८.१६
३	भाडी क्षेत्र	३४२३६	२४.३७
४	चरण क्षेत्र	३७४६	२.६७
५	चट्टान	१२६८	०.९
६	नगर	६०	०.०४
७	भु-क्षय	१२	
कुल जम्मा		१४०४८६	१४०४८६

भू-उपयोग नक्साको आधारमा कृषि क्षेत्रलाई निम्नानुसार वर्गीकरण गरिएको छ:-

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल (हे.)	हिस्सा(प्रतिशत)
१.	उपत्यका, टार, बेसी, आदि कम भिरालो क्षेत्र	७,७५८	१२.६
२.	पहाडमा समतल गह्रा भएको क्षेत्र	१४,३९३	२३.४
३.	पहाडमा भिरालो गह्रा भएको क्षेत्र	३९,४४३	६४.०
	जम्मा कृषि क्षेत्र	६१,५९८	१००

श्रोत: काभ्रेपालञ्चोक जिल्लाको पार्श्व चित्र, जि.वि.स. काभ्रेपालञ्चोक, २०६८, जिल्ला वस्तुगत विवरण, २०७०

वि.सं. २०६८ सालको कृषि गणना अनुसार यस जिल्लामा प्रति परिवार करिब ०.६ हेक्टर जग्गा रहेको छ । त्यसमा पनि करिब १५.९% को एक स्थानमा मात्र जग्गा छ । यसै गरी २-३ स्थानमा ५३.४%, ४-५ स्थानमा

२२.५% र ६-९ स्थानमा ७.६% र १० वा सो भन्दा माथि स्थानमा ०.६% को जग्गा रहेको छ । यस जिल्लामा करिब १२% घरधुरीले कुनै न कुनै रूपमा अरुको जग्गा भाडामा वा कमाउने गरेका छन् ।

६. धार्मिक-सांस्कृतिक स्थिति

यस जिल्लामा हिन्दु एवं बौद्धमार्गीहरूका ऐतिहासिक पक्षहरूसँग जोडिएका प्रसिद्ध मन्दिर र गुम्बाहरू रहेका छन् । पलाञ्चोक भगवती, चण्डेश्वरी, नमोबुद्ध, इन्द्रेश्वर महादेव, धनेश्वर महादेव, नारायणस्थान मन्दिर, लडकेश्वर महादेव, ब्रम्हायणी, रंगनाथ मन्दिर, गोरखनाथ, फुल्चोकी, शैलेश्वर गोसाईस्थान, आशापुरी महादेव, घ्याङथली गुम्बा, करुणामय, गौखुरेश्वर, दुग्धेश्वर, दोलालेश्वर महादेव आदि तीर्थस्थलहरू रहेका छन् । यस जिल्लामा सांस्कृतिक महत्त्वका निकै रोचक, आकर्षक र बृहत् जात्रा एवं मेलाहरू पनि आवधिक रूपमा लाग्दछन् । विशेष प्रख्यातिका दृष्टिले त्यस्ता केही मेलाहरूमध्ये प्रत्येक १२ वर्षमा लाग्ने मकर मेला (पनौती), पनौती जात्रा (ज्या:पून्हि), नवदुर्गा जात्रा (पनौती/धुलिखेल), बाह्र वर्षे हरिसिद्धि मेला(धुलिखेल र पनौति), प्रत्येक जनै पूर्णिमामा लाग्ने शैलेश्वर गोसाईस्थान मेला (बनेपा), वैशाख पूर्णिमामा लाग्ने चण्डेश्वरी जात्रा (बनेपा), विस्केटजात्रा (श्री खण्डपुर, धुलिखेल र साँगा), पलाञ्चोक भगवतीमा लाग्ने जात्रा (साङ्गीघर), दुग्धेश्वर महादेवस्थानमा लाग्ने राँके जात्रा (पाँचखाल) कार्तिक पूर्णिमा (हरिबोधनी एकादशीपछि) मा लाग्ने नमोबुद्ध दर्शन (श्यामपाटी सिमलचौर), हरिबोधनी एकादशीमा लाग्ने लडकेश्वर महादेव जात्रा (बल्थली), माघ महिनाभर लाग्ने धनेश्वर महादेव दर्शन (धनेश्वर), जनैपूर्णिमामा नारायणस्थानमेला महत्त्वपूर्ण मानिन्छन् ।

यस जिल्लामा अन्य जिल्लाहरूको जस्तै जातजाती विशेषले मान्दै आएका चाडपर्वहरू फरक फरक रहेका छन् । प्रत्येक जातीहरूको भाषा, संस्कृति तथा भेषभुषा हिन्दु धर्म मान्ने अधिकांश जातजातीहरूले बडादशैं, तिहार, माघसंक्रान्ति, फागुपूर्णिमा, चैते दशैं, चण्डी पूर्णिमा, साउने संक्रान्ति, जनै पूर्णिमा, तिज, कुलपुजा/दिवाली आदि प्रमुख रहेका छन् । जिल्लामा बसोबास गर्ने आदिवासी जनजातिहरूका आ-आफ्नै रीतिरिवाजहरू रहेका छन् । जिल्लामा प्रमुख जाति तामाङका करीव ४० थरहरू रहेका छन् । तिनीहरूमा मोक्तान, स्याङतान, योञ्जन, वाइवा, पाख्रीन, लोचन, रूवा, वल, गोले, बम्जन, थोकर, थिङ, दोङ, घिसिङ, ल्लोन मुख्य रहेका छन् । तामाङ समुदायहरूले मान्दै आएको मुख्य चाडपर्वहरूमा बुद्ध जयन्ती, दशैं, तिहार, सोनाम लोच्छार प्रमुख रहेका छन् । त्यस्तै नेवार जातिहरूमा बौद्ध धर्म मान्ने र हिन्दु धर्म मान्ने दुई फरक जातिहरू रहेका छन् । यी जातिहरूले मान्दै आएका मुख्य चाडपर्वहरूमा बैशाख पूर्णिमा, सिठी नखः गटेमंगल, गुनीपुन्ही, येलापुन्ही, दशैं, लक्ष्मी पूजा, म्हः पूजा, किजा पूजा, योमोरी पुन्ही, श्रीपञ्चमी, होली पुन्ही, ल्हुटीपुन्ही आदि मुख्य रहेका छन् ।

यस जिल्लाका दनुवार जातिहरूले मुख्य गरी साउने संक्रान्ति, जनै पूर्णिमा, धान्य पूर्णिमा, चैते दशैं, चण्डी पूर्णिमा, चैत्र महिनामा सातबारको पुजा, भूमि पुजा आदि मुख्य रहेका छन् । जिल्लाका आदिवासी पहरीहरूले मुख्य गरी जनै पूर्णिमा, गाईजात्रा, दशैं, तिहार, मंसिरमा ख्याती गीत गाउने तथा भैलो खेल्ने, गोठपूजा, गुड्डी पर्व, देवाली पूजा, चैत्रजात्रा, कुमारी पूजा तथा सिङ्गी पर्व मान्ने गर्दछन् । पहरी जातिहरूको जस्तै माथी जातिहरूको पनि आफ्नै परम्परा रहेको छ । अधिकांश परम्परा तथा रीतिरिवाजहरू भने लोप भै सकेका छन् । यी जातीहरू मुख्यगरी पितृ उद्धार जात्रा, कोशी पूजा, साउने संक्रान्ति, मंसिर पूर्णिमा रहेका छन् । जिल्लामा मगर तथा गुरुङ जातिहरू थोरै र छरिएर रहेका छन् । खासगरी गुरुङ जातिले तमु लोछार, तोहो लेहन्, दशैं, तिहार, सिल्दो थिवा आदि मान्ने गर्दछन् भने मगरहरूले माघे संक्रान्ति, भूमे पर्व, दशैं, तिहार, चैते दशैं, साउने संक्रान्ति मान्ने गर्दछन् ।

वि.सं. २०६८ को जनगणना अनुसार यस जिल्लाका विभिन्न धर्मावलम्बीहरूको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छः-

क्र.सं.	धर्म	जम्मा जनसंख्या	प्रतिशतमा
१.	हिन्दु	२३८९९४	६२.५६
२.	बौद्ध	१३२२४५	३४.६२
३.	क्रिश्चियन	६,७८६	१.७८
४.	प्रकृति	२,२८६	०.६०
५.	ईस्लाम	३१८	०.०८
६.	शिख	७५	०.०२
७.	किरात	६१	०.०२
८.	बहाई	२९	०.००८
९.	वोन	४	०.००१
१०.	जैन	३	०.००१
११.	नखुलेको	१,२३०	०.३२

७. ऐतिहासिक धार्मिक एवं पर्यटकीय महत्वका स्थलहरू

यस जिल्लाको प्रमुख धार्मिक तीर्थस्थल एवं ऐतिहासिक स्थलहरूमा पलाञ्चोक भगवती, इन्द्रेश्वर महादेव (पनौती), चण्डेश्वरी भगवती र धनेश्वर महादेव (वनेपा), नमोबुद्ध (श्यामपाटी), उग्रचण्डी भगवती (नाला), गौखुरेश्वर महादेव, दुलालेश्वर महादेव (दोलालघाट), कश्यपेश्वर महादेव (महादेवस्थान), नारायणस्थान (धुलिखेल), उमादेवी माई (चण्डेनी), थुम्कीडाँडा (वल्थली), वेथान्चोक नारायण (ढुंखर्क) आदि हुन् । त्यसैगरी प्रमुख पर्यटन स्थलहरू निम्नानुसार रहेका छन् -

धार्मिक, सास्कृतिक एवं पुरातात्विक महत्वका क्षेत्रहरू

- १) धुलिखेल क्षेत्र
- २) गौखुरेश्वर महादेव
- ३) भगवती मन्दिर (चौछे टोल)
- ४) शेषनारायण (दू टोल)
- ५) गोरखनाथ मन्दिर (जघूँ टोल)
- ६) हरिसिद्धि मन्दिर (दू टोल)
- ७) गणेश मन्दिर (व टोल)
- ८) भीमसेन मन्दिर (शहर बाहिर)

बनेपा क्षेत्र

- १) चण्डेश्वरी
- २) नारायण मन्दिर
- ३) महादेव मन्दिर (दथू टोल)

- ४) महादेव मन्दिर(कोला टोल)
- ५) चिवहाल चैत्य,असफल टोल
- ६) लोकाेशवर भोलाखां टोल
- ७) कोवा गणेशकोबाटोल
- ८) महादेव मन्दिर (वकु टोल)
- ९) न्हुवहाल (वकुटोल)
- १०) उमामहेश्वर (बजार)
- ११) लोकाेशवर द्यछे, (भोलाखा टोल)
- १२) दुंगेधारा (वकु टोल)
- १३) पोखरी (वकुटोल)
- १४) वकुटोल
- १५) पाटी स्वधाटोल
- १६) मन्दिर (स्वधाटोल)

पनौती क्षेत्र

- १) इन्द्रेश्वर महादेव र सो परिसर भित्र रहेका तोला नारायण र भैरवनाथको मन्दिर
- २) ब्रम्हायणीमन्दिर एवं वासुकी नाग
- ३) भद्रकाली मन्दिर
- ४) महालक्ष्मी मन्दिर
- ५) गोरखनाथ मन्दिर
- ६) रंगनाथ मन्दिर
- ७) द्रौपदा देवीस्थान
- ८) कांठ कुमारी गणेश
- ९) मानेश्वरी माई
- १०) संकटा मन्दिर
- ११) भीमसेन मन्दिर

त्यसैगरी प्रमुख पर्यटन स्थलहरू निम्नानुसार रहेका छन् -

क्र.सं.	गा.पा. /न.पा.	स्थान	सदरमुकामबाट दुरी (कि.मि.)	दर्शनिय क्षेत्र / स्थान
१.	सर्स्युँखर्क	नौलीचौर आधाबाट	१८	हिमाली श्रृंखला
२.	बालुवापाटी देउपुर	नगरकोट	२६	हिमाली श्रृंखला
३.	नयागाँउ देउपुर	द्वारपाल, ठूलोचौर	२२	हिमाली श्रृंखला
४.	धुलिखेल न.पा.	धुलिखेल देवीस्थान	०	मन्दिर, हिमाली श्रृंखला
५.	भुम्लुटार	बेलडाँडा-सुनकोशी इन्द्रावती	र २७	

८. जनसंख्या विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाको कुल जनसंख्या ३,८१,९३७ रहेको छ, जसमध्ये पुरुष ४७,९०० प्रतिशत (१,८२,९३६) र महिला ५२.१० प्रतिशत (१,९९,००१) रहेका छन् । यसैगरी कुल जनसंख्याको ६२.५१ प्रतिशत नगरपालिकामा र बाँकी ३७.४९ प्रतिशत गाउँपालिकामा बसोबास गरेको देखिन्छ ।

समग्रमा भने जिल्लाको कुल जनसंख्या बृद्धिदर -०.१ प्रतिशत रहेको छ । तर शहरी क्षेत्रको जनसंख्या बृद्धिदर भने ०.३६ ले बृद्धि भएको देखिन्छ भने जिल्लाको ग्रामिण क्षेत्रमा जनसंख्या बृद्धिदर नकारात्मक (-१.१) रहेको देखिन्छ । (यहाँ शहरी क्षेत्र भन्नाले ६ वटा न.पा. लाई लिइएको छ भने बाँकी गाउँपालिकालाई ग्रामिण क्षेत्रको रूपमा लिइएको छ) । यस बाहेक लैङ्गिक अनुपात तथा औषत परिवार संख्या ९२ र ४.७३ रहेको छ । गाउँपालिका अनुसार हेर्दा औषत परिवार धेरै हुने गाउँपालिकामा महाभारत (६.३), कम हुने गाउँपालिकामा भुम्लु (४.२), भने नगरपालिका धेरै र थोरै हुनेमा क्रमशः बनेपा र पाँचखाल पर्दछन् ।

जिल्लाको जनघनत्व (प्रति वर्गकिलोमिटरमा बसोबास गर्ने जनसंख्या) हेर्दा २७६ बाट २७४ मा झरेको छ । तर शहरी क्षेत्रको जनघनत्व बढेको देखिन्छ जसअनुसार ४४९ पुगेको छ र ग्रामिण क्षेत्रको १६१ रहेको छ । यसैगरी छ वटा नगरपालिका मध्ये जनघनत्व बढी हुनेमा बनेपा (१०१४) र कम हुनेमा नमोबुद्ध (२८९) पर्दछ भने गाउँपालिकामा बढी र कम हुनेमा क्रमशः तेमाल (२५५) र महाभारत (९८) पर्दछन् ।

सालाखाला वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर ०.१ प्रतिशत रहेको छ । जिल्लाका १३ गाउँपालिका तथा नगरपालिका मध्ये ४ गाउँपालिका तथा २ नगरपालिका जनसंख्या वृद्धिदर नकारात्मक रहेको छ । घट्दोदरमा जनसंख्या रहेका गाउँपालिकामा भुम्लु, चौरी देउराली, रोशी र तेमाल पर्दछन् भने नगरपालिकामा नमोबुद्ध र मण्डन देउपुर रहेको छ । जनगणना २०६८ को तथ्याङ्क अनुसारको गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको विस्तृत विवरण तथा २०७३ सालको प्रक्षेपित जनसंख्या तलको तालिकामा दिइएको छ ।

२०६८ को जनगणना अनुसार जिल्लाको जनसंख्या विवरण

विवरण	२०६८		
	जिल्ला	नगरपालिका	गाउँपालिका
कुल घरधुरी	८०७२०	५१८१९	२८८३२
कुल जनसंख्या	३८१९३७	२३४५६०	१४०६६१
पुरुष	१८२९३६	१११४६४	६६०८२
महिला	१९९००१	१२३०९६	७४५७९
कुल क्षेत्रफल	१३९६	५२२	८७४
औषत परिवार संख्या	४.७३	४.५३	४.८८
लैङ्गिक अनुपात	९१.९३	९०.५५	८८.६१
जनघनत्व	२७४	४४९	१६१
जनसंख्या बृद्धिदर	-०.१	०.३६	-१.१

२०६८ को जनगणना अनुसार गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको जनसंख्या

क्र.सं.	गाउँ/नगरपालिका	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा
१	भुम्लु गाउँपालिका	४५१३	८८१६	१०१००	१८९१६
२	चौरी देउरालीगाउँपालिका	४६६४	९४६८	११३६१	२०८२९
३	खानीखोला गाउँपालिका	२३७२	७०६४	७३३४	१४३९८
४	महाभारत गाउँपालिका	२९१०	८९४१	९३४२	१८२८३
५	तेमाल गाउँपालिका	४८७६	१०५८३	१२१२९	२२७१२
६	रोशी गाउँपालिका	५८९६	१३५३१	१५२१५	२८७४६
७	बेथानचोक गाउँपालिका	३६०१	७६७९	९०९८	१६७७७
८	नमोबुद्ध नगरपालिका	६५८४	१३६०४	१५९१५	२९५१९
९	मण्डन देउपुरनगरपालिका	७३२८	१५३२०	१७३३९	३२६५९
१०	पाँचखाल नगरपालिका	८५४४	१७९४३	२००५४	३७९९७
११	धुलिखेल नगरपालिका	७०६१	१५४८४	१६६७८	३२१६२
१२	बनेपा नगरपालिका	१२१०६	२७३०५	२८३२३	५५६२८
१३	पनौती नगरपालिका	१०१९६	२१८०८	२४७८७	४६५९५

गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको प्रक्षेपित जनसंख्या २०७३

क्र. सं.	गाउँ/नगर पालिका	पुरुष	महिला	जम्मा	क्षेत्रफल	जनघनत्व	औषत घरपरिवार	लैङ्गिक अनुपात	बृद्धिदर
१	भुम्लु गा.पा.	९१३७	१०३८८	१९५२५	९१	२०८	४.२	८७.२९	-१.७८
२	चौरी देउरालीगा.पा.	९८१२	११६८७	२१४९९	९८	२१३	४.५	८३.३४	-२.६४
३	खानीखोला गा.पा.	७३२१	७५४१	१४८६१	१३२	१०९	६.१	९६.३२	०.१५
४	महाभारत गा.पा.	९२६६	९६०५	१८८७१	१८६	९८	६.३	९५.७१	०.१
५	तेमाल गा.पा.	१०९६८	१२४७५	२३४४३	८९	२५५	४.७	८७.२५	-१.४९
६	रोशी गा.पा.	१४०२३	१५६४८	२९६७१	१७६	१६३	४.९	८८.९३	-०.४९
७	बेथानचोक गा.पा.	७९५८	९३५९	१७३१७	१०१	१६६	४.७	८४.४	-१.०८
८	नमोबुद्ध न.पा.	१४०९९	१६३७०	३०४६९	१०२	२८९	४.५	८५.४८	-०.९६
९	मण्डन देउपुरन.पा.	१५८७७	१७८३३	३३७१०	८९	३६७	४.५	८८.३६	-०.९३
१०	पाँचखाल न.पा.	१८५९५	२०६२४	३९२२०	१०३	३६९	४.४	८९.४७	०.०१
११	धुलिखेल न.पा.	१६००७	१७०१९	३३०२६	५५	५८२	४.६	९२.८४	०.७
१२	बनेपा न.पा.	२८३३८	२९२५१	५७५९०	५५	१०१४	४.६	९६.४१	२.३३
१३	पनौती न.पा.	२२६०१	२५४९४	४८०९५	११८	३९५	४.६	८७.९८	०.१९

श्रोत: जिल्ला वस्तुगत विवरण (नयाँ स्थानिय तह अनुसार), काभ्रेपलाञ्चोक, २०७४

उमेर समुह अनुसार जिल्लाको जनसंख्या

उमेर समुह	०-४	५-९	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-४४	३५-३९	४०-४४	४५-४९
जम्मा	२८०१३	३८८६०	५०९२५	४६६८०	३४२४०	२८७२९	२४३४४	२३६२०	२१५७४	१८७७६
प्रतिशत	७.३३	१०.१७	१३.३३	१२.२२	८.९६	७.५२	६.३७	६.१८	५.६५	४.९२
पुरुष	१४५२५	१९४६९	२५६०४	२१९३७	१५१२८	१३२६४	१०९७३	१०७३४	१०१५२	८९८७
महिला	१३४८८	१९३९१	२५३२१	२४७४३	१९११२	१५४६५	१३३७१	१२८८६	११४२२	९७८९
उमेर समुह	४९-५४	५५-५९	६०-६४	६५-६९	७०-७४	७५-७९	८०-८४	८४-८९	९०-९४	९५+
जम्मा	१६८९४	१२३७०	११४३७	९३३६	६९३७	४८५९	२६९५	१०९६	४१३	१४०
प्रतिशत	४.४२	३.२४	२.९९	२.४४	१.८९	१.२७	०.७१	०.२९	०.११	०.०४
पुरुष	८२७२	६१९६	५४२५	४५२९	३३५५	२३७२	१२५२	५२९	१८४	४९
महिला	८६२२	६१७४	६०१२	४८०७	३५८२	२४८७	१४४२	५६७	२२९	९१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणनाको प्रतिवेदन: २०६८

८.१ जातिगत जनसंख्या विवरण:

राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ अनुसार यस जिल्लामा जातिगत आधारमा जनसंख्याको विवरण निम्नानुसार रहेको छ:-

क्र.सं.	जातजातिको नाम	जनसंख्या	पुरुष	महिला	प्रतिशत
१.	तामाङ्ग	१२९९१३	६१५४३	६८३७०	३४.०१
२.	ब्राह्मण पहाडी	८२२४३	३८८५५	४३३८८	२१.५३
३.	क्षेत्री	५२२७५	२५४७८	२६७९७	१३.६९
४.	नेवार	५०६७०	२४५९१	२६०७९	१३.२७
५.	मगर	१४५७२	७०४०	७५३२	३.८२
६.	कामी	९२१८	४३८१	४८३७	२.४१
७.	सार्की	७१२४	३३७३	३७५१	१.८७
८.	दनुवार	६८६५	३१९६	३६६९	१.८
९.	दमाई	५५६७	२५७८	२९८९	१.४६
१०.	सन्ध्यासी/दशनामी	३५८८	१६८१	१९०७	०.९४
११.	पहरी	३५३७	१७०८	१८२९	०.९३
१२.	घर्ती/भुजेल	३३७७	१६५२	१७२५	०.८८
१३.	ठकुरी	२९६०	१४६०	१५००	०.७७
१४.	माभी	२७६४	१३३९	१४२५	०.७२
१५.	गुरुङ्ग	११७१	५९७	५७४	०.३१
१६.	राई	११०८	५५०	५५८	०.२९

क्र.सं.	जातजातिको नाम	जनसंख्या	पुरुष	महिला	प्रतिशत
१७.	थारु	३९०	२८५	१०५	०.१
१८.	मुसलमान	३१८	२३२	८६	०.०८
१९.	लिम्बु	२४९	१३५	११४	०.०७
२०.	भोटे	२१०	१०३	१०७	०.०५
२१.	सुनुवार	२१०	९९	१११	०.०५
२२.	यादव	१८८	१३३	५५	०.०५
२३.	तेली	१८१	१३७	४४	०.०५
२४.	वादी	१४७	८१	६६	०.०४
२५.	हजाम/ठाकुर	१४६	७८	६८	०.०४
२६.	कथवनिया	१२३	८५	३८	०.०३
२७.	कलवार	११७	६१	५६	०.०३
२८.	शेर्पा	१०९	६८	४१	०.०३
२९.	सोनार	१००	६६	३४	०.०३
३०.	ब्राह्मण तराई	८६	३७	४९	०.०२
३१.	चमार/हरिजन/राम	६३	३४	२९	०.०२
३२.	कोइरी/कुशवाहा	४६	२७	१९	०.०१
३३.	कायस्थ	४५	३९	६	०.०१
३४.	हलुवाई	४५	२४	२१	०.०१
३५.	हायु	४५	१८	२७	०.०१
३६.	थकाली	४४	२१	२३	०.०१
३७.	सुधी	३५	२१	१४	०.०१
३८.	धानुक	३४	२३	११	०.०१
३९.	मारवाडी	३१	१७	१४	०.०१
४०.	कुमाल	३१	२६	५	०.०१
४१.	लोघ	२५	६	१९	०.०१
४२.	घले	१२	१	११	०.
४३.	वंगाली	२४	१५	९	०.०१
४४.	कर्मी	२२	१८	४	०.०१
४५.	धोवी	२१	१४	७	०.०१
४६.	मुसहर	१९	१०	९	०.
४७.	कानु	१६	१३	३	०.
४८.	राजवंशी	१५	८	७	०.
४९.	विदेशी	१५	११	४	०.
५०.	धिमाल	१४	७	७	०.
५१.	गाईने	१३	५	८	०.
५२.	नुनिया	१३	१२	१	०.
५३.	मन्डा	१३	६	७	०.

क्र.सं.	जातजातिको नाम	जनसंख्या	पुरुष	महिला	प्रतिशत
५४.	याक्खा	१२	७	५	०.
५५.	पथरमट्टा/कुशवाडिया	११	७	४	०.
५६.	अन्य जातजाति	१०९	५५	५४	०.०३
५७.	अन्य तराइ	३८३	२३२	१५१	०.१
५८.	अन्य दलित	१०४०	५११	५२९	०.२७
५९.	अन्य	२१५	१२६	८९	०.०६
	जम्मा	३८१९३७	१८२९३६	१९९००१	१००

९. अर्थतन्त्र

काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाको आर्थिक मेरुदण्ड मूलतः कृषि नै हो। राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ अनुसार जिल्लाको ७०.३०% घरपरिवार कृषि पेशामा संलग्न छन्। कृषि कार्यभित्र पनि पशुपालन, अन्नबाली, नगदेबाली, फलफूल खेती, रेशमखेती र मौरीपालन उल्लेखनिय छन्। दूध, आलु, सुन्तला र मौसमी/वेमौसमी तरकारी उत्पादनका लागि यस जिल्ला नेपालकै अग्रणी जिल्लाहरूमध्ये पर्दछ। कृषि बाहेक काभ्रेलीहरू सरकारी सेवा (जङ्गी, निजामती, प्रहरी, शिक्षण), व्यापार/व्यवसाय र वैदेशिक रोजगारमा विशेष सक्रिय रहेका भेटिन्छन्। जिल्लाको प्रमुख व्यापारिक केन्द्र बनेपा हो। औद्योगिक गणना, २०६९ अनुसार जिल्लामा ३० वटा ठूला खालका उत्पादनमूलक उद्योगहरू छन्।

१०. नदि/नाला

यस जिल्लामा साना ठूला गरी कूल ४९२ नदिहरू भएकोमा प्रमुख नदिहरू सुनकोशी, इन्द्रावती, रोशी, र बागमती रहेको छन्। सुनकोशी र इन्द्रावती नदिको जलाधार क्षेत्र करिब ७४२ वर्ग कि.मी. रहेको छ भने रोशी खोलाको जलाधार क्षेत्र करिब ५३४ वर्ग कि.मी. र बागमतीको जलाधार करिब १२९ वर्ग कि.मी. रहेको छ। यस जिल्लामा रहेका नदिनालाको कूल लम्बाई करिब १,५७३ कि.मी. रहेको छ।

सिंचाईको दृष्टिकोणले रोशी खोलाको महत्वपूर्ण स्थान छ। यस्तै गरी अन्य साना खोलाहरूमा चाखोला, डाँफेखोला, भिकुखोला, घट्टेखोला, पुण्यमाता र अन्य खहरे खोलाहरूबाट सिंचाई हुने गर्दछ। जिल्लाको भौगोलिक बनावट अनुसार यस जिल्लामा कूल ७,९५० हेक्टर भूमि सिंचाईयोग्य रहेको छ भने हाल ५,१३७ हेक्टर जग्गामा बाह्रै महिना सिंचाई सुविधा पुगेको छ। त्यस्तै गरी हाल ९,८५० हेक्टर भूमिमा मौसमी सिंचाई हुने गर्दछ।

११. सिंचाईको स्थिति

जिल्लामा खेती गरिएको कूल जमिन मध्ये सिंचाई सुविधा १४.७३ प्रतिशत जमिनमा उपलब्ध भएको देखिन्छ। त्यस्तै मौसमी रूपमा सिंचाई उपलब्ध भएको क्षेत्र ८.६ प्रतिशत रहेको छ। उपलब्ध सिंचाई सुविधा खेती गरिएको कूल जमिनको अनुपातमा न्यून रहेको छ। जिल्लाका अधिकांश कृषकहरू मौसमी वर्षामा निर्भर हुने यस तथ्याङ्कले देखाउँदछ।

विवरण	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)	प्रतिशतमा
जम्मा कृषि क्षेत्र	६१५९८	४३.८ (कूल क्षेत्रफलको)
खेती गरिएको क्षेत्रफल	४८४४०	७८.६ (कृषि क्षेत्रको)
बाह्रै महिना सिंचाई हुने क्षेत्र	७१४०	१४.७३ (खेती गरिएको क्षेत्रफलको)
मौसमी रूपमा सिंचाई हुने क्षेत्र	४१७०	८.६ (खेती गरिएको क्षेत्रफलको)

श्रोत: वार्षिक कृषि विकास कार्यक्रम तथा तथ्याङ्क पुस्तिका २०७०, जि.कृ.वि.का. काभ्रे

खण्ड-ख:मसलाबाली विकास केन्द्रको परिचय

१. केन्द्रको स्थापना

वि.सं.२०३१ सालमा वृहत्तबागवानी केन्द्रको रूपमा यस केन्द्रको स्थापना भएको हो। केही वर्ष पश्चात् यस केन्द्रको नाम परिवर्तन भै बागवानी विकास केन्द्रको रूपमा रहन गयो भने आ.व.२०६१/६२ देखि यस केन्द्रको नामाकरण मसलाबाली विकास केन्द्रको रूपमा हुन गै यस केन्द्रले बागवानीका सबै पक्षहरूलाई समेटेी कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै आई रहेको छ ।

२. केन्द्रको भौगोलिक स्थिति

अक्षांश	: २७°४१'
देशान्तर	: ८५°३८'
हावापानी	: उपोष्ण
तापक्रम	: ३८ डिग्री सेन्टिग्रेड (अधिकतम) : ०.२ डिग्री सेन्टिग्रेड (न्यूनतम)
औषत वर्षा	: ११५० मिलिमिटर
उचाई	: ८६५ मिटर (समुन्द्र सतहवाट)
क्षेत्रफल	: ७.६ हेक्टर (१५२ रोपनी)
स्थान	: पाँचखाल नगरपालिका, वार्ड नं. १४, तामाघाट
जिल्ला	: काभ्रे
काठमाण्डौदेखिको दूरी	: ४४ कि.मी.

३. केन्द्रका उद्देश्यहरू

यस केन्द्रको मुख्य उद्देश्य श्रोत केन्द्रको रूपमा रही समन्वयात्मक रूपमा कृषकहरूको चाहना र आवश्यकता अनुरूपको प्राविधिक सेवा, प्रविधि विकास, प्रविधि संकलन, प्रदर्शन र प्रवर्द्धनका साथै वोट बिरुवा, बेर्ना र बीउ उत्पादन तथा बिक्री वितरण आदि कार्य मार्फत् कृषि क्षेत्रको विकास गरी यस केन्द्रको प्रभाव क्षेत्रका कृषकहरूको गरिबी न्यूनिकरणमा सहयोग पुऱ्याउनेरहेकोमा केन्द्रले आफ्नो उद्देश्यलाई अल्पकालिन र दीर्घकालिनरूपमा निम्नानुसार विभाजन गरेको छ:-

३.१ अल्पकालिन उद्देश्यहरू

- अदुवा र बेसार बालीहरूको पाना (बीउ) उत्पादन तथा बिक्री वितरण गर्ने ।
- यस केन्द्रको हावापानी सुहाउँदो अन्य मसला बालीको बीउ उत्पादन गरी बिक्री वितरण गर्ने ।
- देशका विभिन्न स्थानमा पाईने विभिन्न प्रकारका मसला बालीका जर्मप्लाज्महरू संकलन, सम्वर्द्धन, संरक्षण र प्रसारण गर्ने ।
- उन्नत जातका आलुको मूल (बेसिक) बीउ, तरकारीको मूल बीउ उत्पादन तथा बिक्री वितरण गर्ने ।
- विभिन्न प्रकारका उन्नत जातका तरकारी बालीहरूका बेर्ना उत्पादन गरी बिक्री वितरण गर्ने ।

- स्थानिय हावापानी सुहाउँदो उन्नत जातका सदाबहार फलफूल, पुष्प, आलङ्कारीक बिरुवा र कफीका बिरुवा उत्पादन तथा बिक्री वितरण गर्ने ।
- फलफूल तथा तरकारी बालीका समस्यामूलक परीक्षणहरू संचालन गरी समस्या निराकरण गर्ने ।
- मसला बाली लगायत अन्य बालीहरूको अवलोकन, अध्ययन र परीक्षण गर्ने ।
- मसला, तरकारी, आलु तथा फलफूल बालीमा कृषकस्तरमा तालिम संचालन गर्ने ।
- कमाण्ड क्षेत्रका कृषकहरूलाई मसलाबाली लगायत अन्य बागवानीजन्य बालीमा प्राविधिक सेवा पुऱ्याउने ।

३.२ दीर्घकालिन उद्देश्यहरू

- मसला बालीको श्रोत एवं सम्वर्द्धन थलोका रूपमा यस बालीको आन्तरिक माग र आयात प्रतिस्थापनमा सहयोगी भूमिका खेल्ने ।
- यस भेगका जनमानसमा तरकारी तथा फलफूल खाने बानी बसाली उनीहरूको स्वास्थ्यमा क्रमिक सुधार ल्याउने ।
- राजमार्ग आसपासा बेरोजगारी, निम्न आय भएका कृषकहरूको आयश्रोत बढाई जीवनस्तर उकास्नेतर्फ टेवा पुऱ्याउने ।
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा बढ्दै गएको गुणस्तरयुक्त बीउको मागलाई केही हदसम्म पूर्ति गर्दै जाने।
- सिफारीश गरिएका उन्नत कृषि प्रविधिहरू कृषकहरूलाई हस्तान्तरण गर्दै लैजाने ।

४. मुख्य कृयाकलापहरू

काभ्रे जिल्लाको उर्वर भूमिको रूपमा परिचित पाँचखाल उपत्यकाको बीचमा अवस्थित यस केन्द्र स्थापनाकालदेखि विभिन्न नामले चिनिदै हाल मसला बाली विकास केन्द्रको रूपमा काम गर्दै आईरहेको छ। यस केन्द्रलेसंचालन गर्ने मुख्य-मुख्य कृयाकलापहरू यस प्रकार रहेका छन् -

- मसला बाली अन्तर्गत मुख्य रूपमा बेसारको पाना (बीउ) उत्पादन, अदुवाको पाना (बीउ) उत्पादन, लसुन, धनिया, मेथीको बीउ उत्पादन ।
- तरकारी बाली तर्फ चौमासे जातको सिमीको तरकारी बीउको श्रोत केन्द्रको रूपमा तरकारीको मूल बीउ उत्पादन ।
- तरकारी बेर्नातर्फ विभिन्न हिउँदे र वर्षे तरकारी बालीका बेर्ना उत्पादन ।
- विभिन्न उन्नत जातका आलुको प्रि-बेसिकबीउ तथा बेसिक (मूल) बीउ उत्पादन ।
- फलफूल बालीमा आँप, लिचि, अम्बा, रूखकटहर, कागती आदिका गुणस्तरिय बिरुवा उत्पादन ।
- आलङ्कारीक बिरुवा तर्फ विभिन्न मौसमी, एक वर्षे, बहुवर्षे फूल बिरुवा उत्पादन ।
- बागवानी बालीमा स्थानिय श्रोत व्यक्ति तयार गर्नका लागि जिल्ला स्तर अगुवा कृषक तालिम संचालन ।
- कृषकहरूलाई परेको समस्या फिल्डस्तरमा नै समाधानको लागि स्थलगत घुम्ती तालिम संचालन ।
- केन्द्रको कमाण्ड क्षेत्रका कृषकहरूलाई प्राविधिक सेवा टेवा पुऱ्याउने कार्य ।

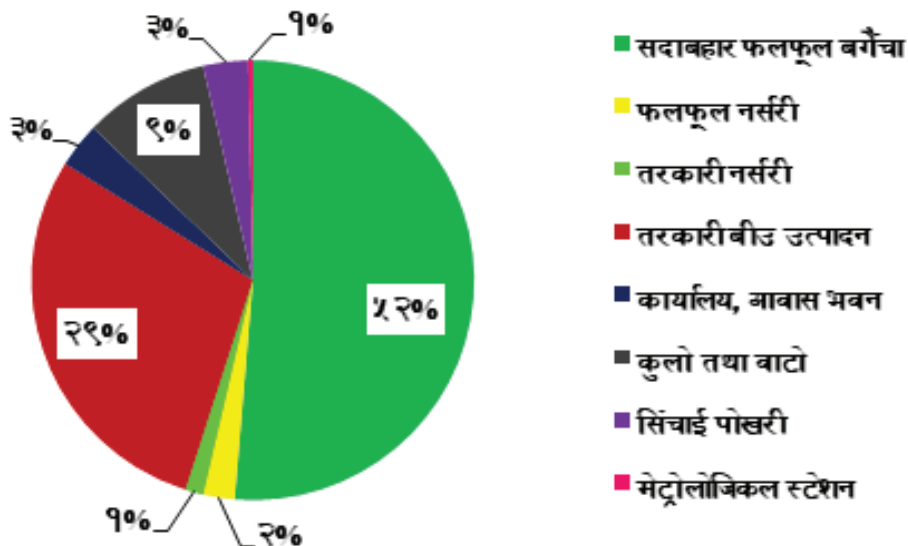
यस केन्द्रमा उत्पादन हुने कृषि उपजहरू केन्द्रले कृषकहरूलाई सुलभ सरकारी दर रेटमा बिक्री वितरण समेत गर्दै आएको छ जसको फलस्वरूप कृषकहरू व्यावसायिकरण तर्फ उन्मुख भई काठमाण्डौ उपत्यकाका उभभोक्ताहरूको मागको प्रमुख हिस्सा तरकारी र आलुको आपूर्ति यसै क्षेत्रबाट हुँदै आएको छ। यसका साथै फलफूल खेती तर्फ आकर्षित कृषकहरूलाई सेवा प्रदान गर्नुका साथै मसला बालीको एक मात्र श्रोत केन्द्रको

रूपमा कृयाकलापहरु संचालन गर्दै कृषकस्तरमा सेवा पुऱ्याउँदै आईरहेको छ ।

५. केन्द्रको भू-उपयोग विवरण

यस केन्द्रको कुल ७.६ हेक्टर (१५२ रोपनी) क्षेत्रफल जग्गालाई तल देहाय अनुसार विभिन्न बागवानीजन्य बालीहरूको उत्पादनमा उपयोग गरिनुका साथै बाँकी जग्गामा कार्यालय भवन, आवास भवन, बाटो, सिंचाई कूलो, पोखरी आदि निर्माण गरिएको छ । चित्रमा दर्शाए अनुसार केन्द्रको करिब ८४ प्रतिशत जग्गा उत्पादनमूलक कार्यमा प्रयोग भएको छ भने करिब १६ प्रतिशत जग्गामा केन्द्रका पूर्वाधारहरू निर्मित भएका छन् । यस क्रममा ८४ प्रतिशत जग्गा मध्ये सबैभन्दा धेरै अर्थात् ५२ प्रतिशत जग्गामा विभिन्न सदाबहार फलफूलका बगैँचा छन् भने तरकारी तथा बीउ आलु उत्पादनका लागि २९ प्रतिशत जग्गा, फलफूल नर्सरी बिस्वा उत्पादनका लागि २ प्रतिशत र विभिन्न तरकारी बालीका नर्सरी बिस्वा उत्पादनका लागि १ प्रतिशत जग्गा प्रयोगमा ल्याइएको छ । त्यसै गरी १६ प्रतिशत जग्गा मध्ये ९ प्रतिशत जग्गामा कुलो तथा बाटो, ३ प्रतिशत जग्गामा कार्यालय तथा आवास भवन, ३ प्रतिशत जग्गामा सिंचाई पोखरी र एक प्रतिशत जग्गामा मेट्रोलोजिकल स्टेशन निर्मित छन् ।

क्र.सं.	भू-उपयोग विवरण	क्षेत्रफल (रोपनी)	क्षेत्रफल (हेक्टर)	कैफियत
१.	सदाबहार फलफूल बगैँचा	७८	३।९०	यस केन्द्रको ५ रोपनी जग्गा तरकारी संकलन केन्द्रलाई र २.५ रोपनी जग्गा दुध चिस्यान केन्द्रलाई भोगचलनको लागि हस्तान्तरण गरिएको ।
२.	फलफूल नर्सरी	३।५	०.१७	
३.	तरकारी नर्सरी	२	०.१०	
४.	तरकारी बीउ उत्पादन	४४	२.२०	
५.	कार्यालय तथा आवास भवन	५	०.२५	
६.	कुलो तथा बाटो	१४	०.७०	
७.	सिंचाई पोखरी	५	०.२५	
८.	मेट्रोलोजिकल स्टेशन	०।५	०.०३	
	जम्मा	१५२	७.६	

चित्र नं. १. केन्द्रको भू-उपयोग (प्रतिशतमा)

६. फलफूल माउबोटको विवरण

केन्द्रमा माउबोट ब्लक, जर्मप्लाज्म ब्लक र उत्पादन ब्लक तयार गरी फलफूल बगैचा स्थापना गरिएको छ । केन्द्रमा भएका विभिन्न फलफूलका माउबोटहरूको विवरण यस प्रकार छ:-

क्र.सं.	फलफूल	जात	माउबोट (संख्या)
१.	आँप	बम्बई ग्रीन, दशहरी, माल्दह, गोपालखास, कृष्णभोग, फजली, चौसा, आम्रपाली, निलम, मालिका	२५०
२.	लिचि	शाही, सिडलेस, मुजफ्फरपुर	२५
३.	अम्बा	रेड फ्लेस, के.जी. १	१०
४.	मेकाडेमियानट	किउ	०१
		जम्मा	२८६

७. विभिन्न बालीहरूको जातिय/जर्मप्लाज्म संरक्षण अवस्था

केन्द्रमा जातिय/जर्मप्लाज्म संकलन, संरक्षण तथा सम्वर्द्धन गरिएका विभिन्न बागवानी बालीहरूको विवरण यस प्रकार रहेको छ:-

क्र.सं.	बाली	संकलन,संरक्षण तथा सम्वर्द्धन गरिएका जात	संख्या
१.	लसुन	भोटे, पाँचखाल स्थानिय	२
२.	अदुवा	कपुरकोट-१, कपुरकोट-२	२
३.	बेसार	कपुरकोट हलेदो-१, सुगन्धा रातो	२
४.	घ्यू सिमी	चौमासे	१
५.	करेला	ह्वाइट लङ्ग	१
६.	गोलभेंडा	सि.एल.२०३७,	१
७.	आलु	जनकदेव, कार्डिनल, डेजिरे, खुमल रातो, खुमल सेतो	५

८. केन्द्रको भौतिक अवस्था

यस केन्द्रमा भएका भौतिक पूर्वाधार, मेशिनरी तथा उपकरणहरूको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

क्र.सं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१.	कार्यालय भवन	१	भूकम्पले क्षती भएकोले भत्काई नयाँ निर्माणधिन रहेको
२.	स्टोर भवन	१	प्रि-फ्याबबाट निर्मित
३.	कार्यालय भवन	१	
४.	आवास भवन	३	
५.	स्टोर भवन+ आवास भवन	१	
६.	पाले घर	१	
७.	पावर टिलर	३	एउटा जीर्ण हालतमा
८.	डेस्कटप कम्प्युटर प्रिन्टर	४	चालु हालतमा
९.	स्क्यानर	२	चालु हालतमा

क्र.सं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१०.	ल्यापटप	५	३ चालु हालतमा
११.	पिकअप गाडी (TATA XENON)	१	चालु हालतमा
१२.	मोटरसाईकल	४	३ चालु हालतमा

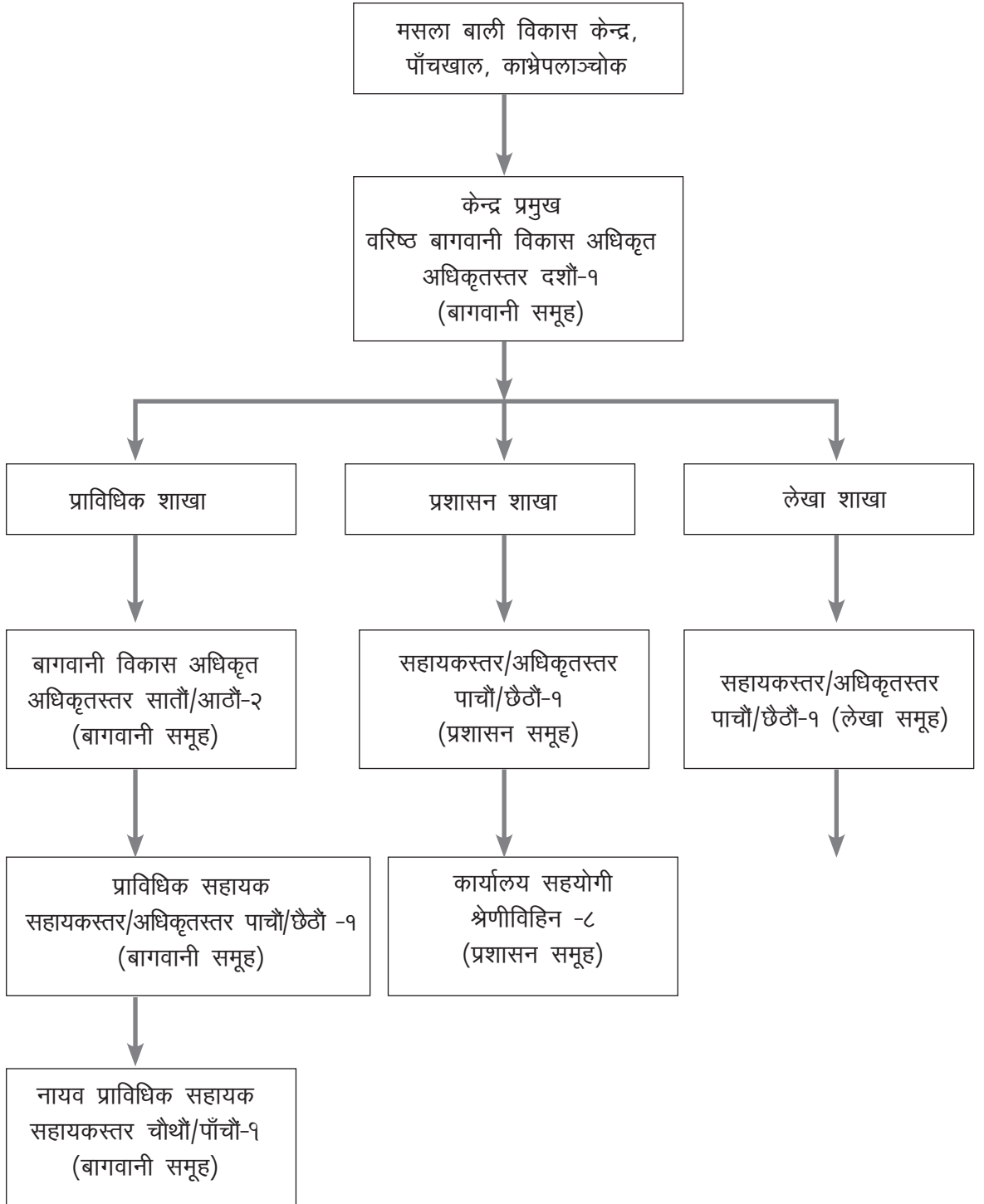
९. केन्द्रको मौसमी विवरण (ई.स. २०२०)

महिना	औषत तापक्रम डिग्री सेल्सियस		औषत सापेक्षिक आद्रता प्रतिशत	जम्मा वर्षात मिलिमीटर
	अधिकतम	न्यूनतम		
जनावरी	२१.७३	४.५३	७८.४२	३२.३
फेब्रुअरी	२४.६६	७.७१	७७.९१	१९.२
मार्च	३०.९३	११.४१	५४.२६	१४.५
अप्रिल	२८.८	१५.४	७६.६९	६८.३
मे	२९.५२	१९.३८	७१.५	१२७.३
जुन	३१.८९	२३.१७	७२.४४	१४९.६
जुलाई	३१.२९	२२.८७	७८.९७	३७७.८
अगस्ट	३३.७५	२२.६४	७३.६८	१८८.६
सेप्टेम्बर	३२.५८	२०.८७	८२.०४	२१७.८
अक्टुबर	३१.३४	११.६६	८१.१३	०
नोभेम्बर	२५.०५	५.८३	८८.४	०
डिसेम्बर	२१.०८	२.०१	८८.८८	०

श्रोत: जल तथा मौसम विज्ञान विभाग

१०. कर्मचारी विवरण

१०.१ संगठनात्मक चार्ट

१०.२ जनशक्ति विवरण २०७७/७८

क्र.सं.	पद	श्रेणी	दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त
१.	प्राविधिक- अधिकृतस्तर	दशौं	१	१	
२.	प्राविधिक- अधिकृतस्तर	आठौं	२	१	१
३.	प्राविधिक- अधिकृतस्तर	छैठौं	१		१
४.	प्राविधिक- सहायकस्तर	चौथौं	१	१	
५.	लेखा- अधिकृतस्तर	छैठौं	१	१	
६.	प्रशासन- अधिकृतस्तर	छैठौं	१	१	
७.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणीविहिन (प्र.)	८	८	
जम्मा			१५	१३	२

१०.३ आ.ब. २०७७/७८ मा कार्यरत् कर्मचारीहरूको विवरण

क्र. सं.	नाम	पद	सिटरोल नं.	शुरु नियुक्ति मिति	हालको पदमा नियुक्ति मिति
१.	युवराज पाण्डे	अधिकृतस्तर दशौं (बागवानी)	१३८७३९	२०५०/०२/२०	२०६७/०३/२९
२.	बिष्णु बोगटी	अधिकृतस्तर आठौं (बागवानी)	१९१४२०	२०६६/०३/२८	२०६६/०३/२८
३.	गोपी कुँवर	अधिकृतस्तर छैठौं (बागवानी)	९४९०७	२०३९/०५/१९	२०६४/१०/०१
४.	श्रीधर पुडासैनी	अधिकृतस्तर छैठौं (प्रशासन)	१७५२९१	२०५९/०७/१४	२०७५/११/२१
५.	खिम वहादुर खड्का	अधिकृतस्तर छैठौं (लेखा)	१७८८८८	२०६०/०५/२२	२०७५/११/२१
७.	भुवन धमला	सहायकस्तर चौथौं (बागवानी)	२०४२५२	२०७०/९/०३	२०७०/९/०३

११. हालसम्मका कार्यालय प्रमुखहरूको नामावली

क्र. सं.	कार्यालय प्रमुखको नाम, थर	पद	कार्यरत् अवधि	
			देखि	सम्म
१.	श्री श्याम गोपाल मदिकर्मी	का.प्र.	२०३१ आषाढ	२०३१ श्रावण
२.	श्री जय कृष्ण कर्माचार्य	का.प्र.	२०३१ श्रावण	२०३४ भाद्र
३.	श्री दामोदर कुमार श्रेष्ठ	का.प्र.	२०३४ भाद्र	२०३४ माघ
४.	श्री जय कृष्ण कर्माचार्य	का.प्र.	२०३४ माघ	२०३४ चैत्र
५.	श्री शम्भु नारायण सिंह	का.प्र.	२०३४ चैत्र	२०३५ पौष
६.	श्री महेश राम श्रेष्ठ	का.मु. का.प्र.	२०३५ पौष	२०३५ चैत्र
७.	श्री हरि कृष्ण घिमिरे	का.प्र.	२०३५ चैत्र	२०३६ मंसिर
८.	श्री शम्भु नारायण सिंह	का.प्र.	२०३६ मंसिर	२०३७ श्रावण
९.	श्री भोला अधिकारी	का.मु. का.प्र.	२०३७ श्रावण	२०३८ आषाढ
१०.	श्री धर्म महर्जन	स.फ.वि.	२०३८ आषाढ	२०३९ माघ
११.	श्री भोला अधिकारी	का.मु. का.प्र.	२०३९ माघ	२०४१ आषाढ
१२.	श्री हिरामणि अधिकारी	स.फ.वि.	२०४१ आषाढ	२०४४ माघ
१३.	श्री भोला अधिकारी	का.मु. का.प्र.	२०४४ माघ	२०४८ श्रावण

क्र. सं.	कार्यालय प्रमुखको नाम, थर	पद	कार्यरत अवधि	
			देखि	सम्म
१४.	श्री लोकनाथ देवजु	स.फ.वि.	२०४८ श्रावण	२०४९ आषाढ
१५.	श्री भोला अधिकारी	का.मु. का.प्र.	२०४९ आषाढ	२०४९ आषाढ
वि.सं. २०४९ देखि २०५१ सम्म लिजमा संचालनका लागि दिइएको ।				
१६.	श्री काशी बहादुर नेपाली	स.फ.वि.	२०५१ श्रावण	२०५३ आषाढ
१७.	श्री भोला अधिकारी	का.मु. का.प्र.	२०५३ आषाढ	२०५५ भाद्र
१८.	श्री नारायण प्रसाद भण्डारी	स.फ.वि.	२०५५ भाद्र	२०६१ बैशाख
१९.	श्री राजेश कुमार के.सी.	म.बा.वि.अ.	२०६१ बैशाख	२०६४ आषाढ
२०.	श्री बोम बहादुर थापा	म.बा.वि.अ.	२०६४ आषाढ	२०६५ चैत्र
२१.	श्री माधव प्रसाद खनाल	म.बा.वि.अ.	२०६५ चैत्र	२०७० कात्तिक
२२.	श्री सुरेन्द्र प्रसाद रिजाल	व.म.बा.वि.अ.	२०७० कात्तिक	२०७४ कात्तिक
२३.	श्री युवराज पाण्डे	व.म.बा.वि.अ.	२०७४ कात्तिक	२०७८ सावन
२४.	श्री बिष्णु बोगटी	नि.केन्द्र प्रमुख	२०७८ सावन	

खण्ड-गः

केन्द्रको वार्षिक प्रगति विवरण

१. वार्षिक प्रगति विवरणको सारांश

यस केन्द्रमा आ.व.२०७७/७८ मा नियमित कार्यक्रम अन्तर्गत निम्नानुसार बजेट विनियोजन भएको थियोः-

क्र.सं.	आयोजना/कार्यक्रमको नाम	बजेट उप-शीर्षक नंः	वार्षिक विनियोजित बजेट (रु. हजार)		
			पूँजित	चालु	कुल जम्मा
१.	मसलाबाली विकास केन्द्र	३१२०१०१४	१,८८,१९	४,८३,६६	६,७१,८५

आ.व.२०७७/७८ को स्वीकृत वार्षिक विनियोजित बजेट अनुसार कार्यक्रम संचालन भयो । केन्द्रमा वार्षिक अवधिमा संचालन गरिएका उक्त कार्यक्रम/क्रियाकलापहरू अन्तर्गत केन्द्रको प्रगति विवरण यस प्रकार रहेको छः-

क्र.सं.	आयोजना/कार्यक्रमको नाम	बजेट उप-शीर्षक नंः	भारित प्रगति प्रतिशत	वित्तिय प्रगति प्रतिशत
१.	मसलाबाली विकास केन्द्र	३१२०१०१४	८०.३	७०.८

२. वार्षिक प्रगति विवरण (आ.व.२०७७/७८)

२.१ कार्यक्रम/आयोजनाको नामः मसलाबाली विकास केन्द्र

बजेट उप-शीर्षक नं. ३१२०१०१४

क्र.सं.	आयोजना/ क्रियाकलापहरूको विवरण	खर्च शीर्षक नं.	ईकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित
१	कार्यालय भवन निर्माण	३१११२		१	१४.८८	१००००	१	१४.८८
२	कम्प्युटरको लागि सेड हाउ; निर्माण	३११२२	वटा	१	०.३०	२००	१	०.३०
३	फार्म मेशिनरीको लागि स्टोर हाउस निर्माण	३११२२	संख्या	१	०.३०	२००	१	०.३०
४	सेफ्टी टैंक निर्माण (पालेघर-१ क्वाटरमा १)	३११२२	संख्या	२	०.६०	४००	२	०.६०
५	कार्यालय परिसरको पोखरी मर्मत तथा पर्खाल लगाउने	३११२२	संख्या	१	०.७४	५००	१	०.७४
६	कार्यालय परिसरको बाटो निर्माण तथा सुधार	३११२२	संख्या	१	०.७४	५००	१	०.७४
७	केन्द्रको स्टोर कोठामा कोल्ड च्याम्बर जडान	३११२२	संख्या	१	२.९८	२०००	१	२.९८
८	मोटरसाईकल खरिद	३११५६	पटक	१	०.३७	२५०	१	०.३७
९	ल्यापटप खरिद	३११७१	संख्या	२	०.२२	१५०	२	०.२२
१०	डेक्सटप-१ प्रिन्टर-१ खरिद	३११७१	पटक	२	०.१५	१००	२	०.१५

क्र. सं.	आयोजना/ क्रियाकलापहरूको विवरण	खर्च शीर्षक नं.	ईकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित
११	कार्यालयमा एअर कन्डिसन खरिद तथा जडान	३११७१	संख्या	२	०.२४	१६०	२	०.२४
१२	प्लाष्टिक घर, रिक्त्रन हाउस-, तथा सेड हाउस र टप भेन्टिलेटेड प्लाष्टिक घरमा डीजिटल डिस्प्ले सहितको तापक्रम र आफ्ता मापन गर्ने यन्त्र जडान	३११७१	संख्या	७	०.७३	४९०	७	०.७३
१३	डीप वोरिङको लागि कन्ट्रोल रूम निर्माण तथा जि आई पाईप खरिद तथा जडान	३११२३	संख्या	१	०.७३	४९०	१	०.७३
१४	सिंचाइ कुलो मर्मत स्याहार सम्भार	३११५९	मी.	७००	३.१३	२१००	७००	३.१३
१५	आलंकारीक विरुवा उत्पादनको लागि सेड हाउस निर्माण	३११३१	संख्या	१	०.७४	५००	१	०.७४
१६	फलफूल विरुवा उत्पादनको लागि सेड हाउस निर्माण	३११३१	संख्या	१	०.७४	५००	१	०.७४
१७	कर्मचारी आवास तथा पाहुना कोठाको लागि खाट खरिद	३११२३	संख्या	५	०.१५	१००	५	०.१५
१८	तालिम हलको लागि फर्निचर खरिद (काठको कुर्सी-२५ अफिस टेबल-२)	३११२३	संख्या	२६	०.१५	१०४	२६	०.१५
१९	कार्पेट खरिद	३११२३	मी.	५०	०.११	७५	५०	०.११
	क) पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				२८.००	१८८१९		२८.०
	आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू							
१	अधिकृतस्तर दर्शाँ	२११११	जना	१	१.१४	७६४	१	१.१४
२	अधिकृतस्तर आठौँ	२११११	जना	२	१.९३	१३००	२	१.९३
३	अधिकृतस्तर छैटौँ	२११११	जना	३	२.६६	१७८९	३	२.६६
४	सहायकस्तर चौथो	२११११	जना	१	०.७१	४८०	१	०.७१
५	का. स. पाँचौँ स्तर	२११११	जना	०	०.००	०	०	०
६	स्थायी कर्मचारीको महंगी भत्ता	२११३२	जना	१५	०.५४	३६०	५	०.५४
७	प्रसुती स्याहार भत्ता	२११३९	पटक	६	०.०४	३०	०	०.०४
८	पाले पहरा भत्ता	२११३९	जना	२	०.०८	५५	१	०.०८
९	निजामती कर्मचारीहरूको पोशाक खर्च	२११२१	जना	१५	०.२२	१५०	१३	०.२२
१०	स्थायी कर्मचारीको योगदानमा आधारित बीमा कोष	२१२१३	संख्या	१५	०.११	७२	३	०.११

क्र. सं.	आयोजना/ क्रियाकलापहरूको विवरण	खर्च शीर्षक नं.	ईकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित
११	धाराको महसुल	२२१११	पटक	१२	०.०३	१८	१२	०.०३
१२	बिद्युत महसुल	२२१११	पटक	१२	०.२१	१४४	१२	०.२१
१३	जारको पिउने पानी	२२१११	जार	६०	०.०५	३६	६०	०.०५
१४	टेलिफोन महसुल	२२११२	पटक	१२	०.०८	५४	१२	०.०८
१५	ईमेल/ इन्टरनेट/वेबसाइट महसुल	२२११२	पटक	१२	०.०५	३६	१२	०.०५
१६	सूचना अधिकारीको लागि मासिक संचार खर्च	२२११२	जना	१	०.०१	६	१	०.०१
१७	हुलाक/कुरियर खर्च	२२११२	जना	१२	०.०२	१२	१२	०.०२
१८	पेट्रोल- दुई पाङ्गे	२२२१२	लीटर	७२०	०.१२	७९	७२०	०.१२
१९	मोबिल	२२२१२	लीटर	९६	०.१०	६७	९६	०.१
२०	कार्यालयको गाडीको लागी डिजेल	२२२१२	लीटर	१८००	०.२७	१८०	१८००	०.२७
२१	पावर टिलर तथा ट्याक्टरको लागि डिजेल	२२२१२	लीटर	५४०	०.०८	५४	५४०	०.०८
२२	ग्याँस(इन्धन- अन्य प्रयोजन)	२२३१४	संख्या	२४	०.०५	३६	२४	०.०५
२३	व्याट्री(इन्धन- अन्य प्रयोजन)	२२३१४	संख्या	१००	०.०१	१०	१००	०.०१
२४	हलुका सवारी साधन मर्मत खर्च	२२२१३	वटा	१	०.३०	२००	१	०.३
२५	दुई पाङ्गे सवारी साधन मर्मत खर्च	२२२१३	वटा	३	०.०४	३०	३	०.०४
२६	मिनिटिलर तथा अन्य जोत्न प्रयोग हुने साधनको मर्मत खर्च	२२२१३	वटा	३	०.०९	६०	३	०.०९
२७	कम्प्यूटर फोटोकपी तथा अन्य उपकरणहरू मर्मत	२२२२१	वटा	६	०.०४	३०	६	०.०४
२८	गेट मर्मत	२२२३१	मी.	१	०.१५	१००	१	०.१५
२९	केन्द्रको बारेबन्देजको मर्मत सुधार	२२२३१	मी.	५०	०.७४	५००	५०	०.७४
३०	सिँचाई पोखरी सफा गर्ने	२२२३१	संख्या	३	०.१३	९०	३	०.१३
३१	कर्मचारी आवास भवनहरूको नियमित मर्मत संभार	२२२३१	पटक	१	०.३०	२००	१	०.३
३२	प्लाष्टिक घर, स्क्रिन हाउस, सेड हाउसको प्लाष्टिक तथा जालि फेर्ने तथा मर्मत संभार	२२२३१	संख्या	४	०.३०	२००	४	०.३
३३	कार्यालयमा दैनिक प्रयोगमा आउने मसलन्द सामाग्री तथा सेवा	२२३११	महिना	१२	०.५४	३६०	१२	०.५४
३४	पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका	२२३१५	पटक	१२	०.०९	६०	१२	०.०९
३५	कार्यालय सहयोगी करारमा लिने	२२४१३	संख्या	८	२.८३	१९०१	८	२.८३
३६	सरसफाई सेवा करार	२२४१३		१	०.०९	६०	१	०.०९
३७	करारका कर्मचारीहरूलाई चाड बाड खर्च	२२४१३	पटक	८	०.२४	१५८	८	०.२४

क्र. सं.	आयोजना/ क्रियाकलापहरूको विवरण	खर्च शीर्षक नं.	ईकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित
३८	आलुको पिबियसदाना उत्पादनका लागि टिस्यू कल्चर प्रविधिबाट उत्पादित बिरुवा जार सहित खरिद	२२५२१	संख्या	५००	०.४५	३००	५००	०.४५
३९	आलुको पिबियस दाना उत्पादन तथा बिक्री वितरण	२२५२१	संख्या	३००००	०.४५	३००	३००००	०.४५
४०	मसलाबालीको बीउ उत्पादनका लागि बाली-चक्र (धानको मूल बीउ उत्पादन-मकवानपुर-१, खुमल-८)	२२५२१	मे .टन	४	०.४८	३२०	४	०.४८
४१	बीउ बिक्री गर्नका लागि बीउविजन प्याकेजिङ्ग तथा लेब्लिङ्ग गर्ने	२२५२१	पटक	१	०.३७	२५०	१	०.३७
४२	अदुवा, बेसार मसलाबालीको स्याहार सम्भार	२२५२१	हेक्टर	२	०.४५	३००	२	०.४५
४३	फलफूल बगैचा स्याहार सम्भार (माउवोट ब्लक, उत्पादन ब्लक)	२२५२१	हेक्टर	५	१.०४	७००	५	१.०४
४४	तरकारी बालीको जर्मप्लाज्म संकलन सम्बर्द्धन	२२५२१	संख्या	३	०.११	७५	३	०.११
४५	मसलाबालीहरूको जातिय जर्मप्लाज्म संकलन सम्बर्द्धन	२२५२१	संख्या	४	०.१९	१२६	४	०.१९
४६	मसलाबालीको बीउ उत्पादन (अदुवा ०.५ टन बेसार, ६ टन, लसुन ०.२ टन)	२२५२१	मे .टन	६।७	१.२०	८०४	६।७	१.२
४७	तरकारी मूल बीउ उत्पादन तथा विक्री वितरण (सिमि चौमासे १०० के. जी. र काक्रो भक्तपुर लोकल १० के.जी.)(कच्चा पदार्थ तथा अन्य मालसामान खरीद खर्च)	२२५२१	के.जी.	११०	०.४५	३००	११०	०.४५
४८	गोलभेडाको वर्णशंकर सृजना २ के जी तथा खुलासेचित सिएल क्रस १ के जि बीउ उत्पादन(कच्चा पदार्थ तथा अन्य मालसामान खरीद खर्च)	२२५२१	के.जी.	३	०.४५	३००	३	०.४५
४९	तरकारी बेर्ना उत्पादन तथा विक्री वितरण (काउली, वन्दा, प्याज, गोलभेडा, खुर्सानी, भण्टा फर्सी जात तथा अन्य समेत)(कच्चा पदार्थ तथा अन्य मालसामान खरीद खर्च)	२२५२१	वटा	८००	१.५६	१०५०	८००	१.५६

क्र. सं.	आयोजना/ क्रियाकलापहरूको विवरण	खर्च शीर्षक नं.	ईकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित
५०	बीउ आलु उत्पादन तथा बिक्री वितरण (बेसिक २, ३, ४ जनकदेव, डेजिरे, खुमल)(कच्चा पदार्थ तथा अन्य मालसामान खरीद खर्च)	२२५२९	मे .टन	२५	१.७९	१२००	२५	१.७९
५१	फलफूल बिरुवा बिक्री वितरण (आँप ७००, लिची ७००, अम्बा ५००, कागती २०००, अन्य फलफूल ५००)(कच्चा पदार्थ तथा अन्य मालसामान खरीद खर्च)	२२५२९	संख्या	४४००	०.३३	२२०	४४००	०.३३
५२	आलुकारीक फूल बिरुवा उत्पादन(कच्चा पदार्थ तथा अन्य मालसामान खरीद खर्च)	२२५२९	संख्या	१५००	०.२२	१५०	१५००	०.२२
५३	आँप रूटस्टक बिरुवा उत्पादन(कच्चा पदार्थ तथा अन्य मालसामान खरीद खर्च)	२२५२९	संख्या	२००००	०.४५	३००	२००००	०.४५
५४	आँपको रूटस्टक बिरुवा खरिद (कच्चा पदार्थ तथा अन्य मालसामान खरीद खर्च)	२२५२९	संख्या	१००००	०.३४	२३०	०	०
५५	एभोकाडो तथा कागतीको माउ ब्लक स्थापना(कच्चा पदार्थ तथा अन्य मालसामान खरीद खर्च)	२२५२९	पटक	२	०.२२	१५०	२	०.२२
५६	आलु, वेसार तथा अदुवा टुसाउनको लागि हाफ-क्रेट खरिद (कच्चा पदार्थ तथा अन्य मालसामान खरीद खर्च)	२२५२९	संख्या	२००	०.२२	१५०	२००	०.२२
५७	कृषि चुना खरिद (कच्चा पदार्थ तथा अन्य मालसामान खरीद खर्च)	२२५२९	मे .टन	२५	०.६०	४००	३०	०.६
५८	फार्म भित्र लसुन बालीमा Zero tillage र परम्परागत तरिकाको खेती प्रदर्शन (कच्चा पदार्थ तथा अन्य मालसामान खरीद खर्च)	२२५२९	पटक	१	०.२२	१५०	१	०.२२
५९	फलफूल बिरुवा उत्पादन (आँप ५०००, लिची १०००, अम्बा ५००, कागती १००००, अन्य फलफूल ३५००)(कच्चा पदार्थ तथा अन्य मालसामान खरीद खर्च)	२२५२९	संख्या	२००००	३.१३	२१००	२००००	३.१३

क्र. सं.	आयोजना/ क्रियाकलापहरूको विवरण	खर्च शीर्षक नं.	ईकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित
६०	उत्पादन सामाग्री ढूवानी कम्पोष्ट मल रासायनिक मल तथा अन्य सामाग्री(यातायात तथा ढुवानी खर्च)	२२५२१	पटक	३०	०.३१	२१०	३०	०.३१
६१	केन्द्रमा नमूना कृषि पर्यटन कार्यक्रम प्रदर्शन तथा संचालन(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	संख्या	१	०.३०	२००	१	०.३
६२	केन्द्रको वार्षिक प्रगति पुस्तिका प्रकाशन(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१	०.०७	५०	१	०.०७
६३	प्राविधिक पुस्तिका प्रकाशन(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१	०.२२	१५०	१	०.२२
६४	संचार माध्यममा प्रविधि प्रसारण(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	३	०.१३	९०	३	०.१३
६५	विभिन्न जिल्लामा मसलाबालीको श्रोत केन्द्र विकास(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१०	०.७४	५००	१०	०.७४
६६	फार्म भित्र बेसारबालीमा Protray method बाट बीरुवा उत्पादन तथा थोपा सिंचाई प्रदर्शन(अध्ययन/सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	२२५२२	पटक	१	०.२२	१५०	१	०.२२
६७	फार्मभित्र नमूना कृषि प्रविधि प्रदर्शन तथा संचालन (आलुबाली तथा बेसारबालीमा मल्लिङ्गको प्रयोग)(अध्ययन/सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	२२५२२	पटक	१	०.३७	२५०	१	०.३७
६८	OJT हरुलाई परिचालन सहजिकरण(खाद्यान्न/दिवा खाजा/पौष्टिक आहार वितरण)	२२५२२	पटक	१	०.१५	१००	१	०.१५
६९	गह्वा कान्ला सुधार(कृषि विकास कार्यक्रम)	२२५२२	पटक	१	०.३०	२००	१	०.३
७०	कार्यक्रम अनुगमन निरीक्षण(अनुगमन मुल्यान तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन)	२२६११	पटक	२४	०.५०	३३६	२४	०.५

क्र. सं.	आयोजना/ क्रियाकलापहरूको विवरण	खर्च शीर्षक नं.	ईकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित
७१	मसलाबाली सम्बन्धी कर्मचारीहरू सम्मिलित ट्राभलिङ्ग सेमिनार(आन्तरिक)	२२६१२	पटक	१	०.०७	४९	१	०.०७
७२	सरुवा भ्रमण खर्च(आन्तरिक भ्रमण)	२२६१२	पटक	५	०.०७	५०	०	०
७३	सवारीहरूको वीमा तथा नविवरण गर्ने(वीमा सवारी साधन)	२२२१४	पटक	४	०.०९	६०	४	०.०९
७४	स्वागत तथा अतिथि सत्कार खर्च(स्वागत तथा अतिथि सत्कार)	२२७११	पटक	१२	०.२३	१५६	१२	०.२३
७५	साभेदारीमा वीउ आलु श्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रम (दोलखा र रामेछाप जिल्ला)					०		
७६	बेमौसमी आलु उत्पादन प्रदर्शन(१००० मी देखि १४०० मी सम्म)(कृषि विकास कार्यक्रम)	२२५२२	संख्या	६	०.१३	९०	०	०
७७	साभेदारीमा बेसिक १,२,३ वीउ आलु वितरण (५० प्रतिशत अनुदानमा)(कृषि विकास कार्यक्रम)	२२५२२	मे .टन	५०	२.९८	२०००	०	०
७८	साभेदारीमा पिबि.एस.वीउ आलु वितरण (५० प्रतिशत अनुदानमा)(कृषि विकास कार्यक्रम)	२२५२२	संख्या	२५०००	०.५६	३७५	०	०
७९	कार्यक्रम अनुगमन निरीक्षण(अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	पटक	१२	०.४४	२९४	१२	०.४४
८०	लोगो सहितको प्याकिङ बोरा व्यवस्थापन(साभेदारीमा)(अन्य)	२६४१३	संख्या	२००००	०.७४	५००	०	०
८१	साभेदारीमा आलुको पी.वि.एस. उत्पादनको लागि स्ट्रिन हाउस निर्माण (५० प्रतिशत अनुदानमा)(अन्य)	२६४१३	संख्या	२	५.९५	४०००	२	५.९५
८२	नीजि क्षेत्रसँगको साभेदारीमा मेशिनरी सहितको PBS स्क्रीन हाउस र डर्मेटर सहितको ट्रेनिङ्ग सेन्टर निर्माण(अन्य)	२६४१३	संख्या	१	७.४४	५०००	०	०
८३	साभेदारीमा मेशिनरी सहितको आलु प्रशोधन उद्योग स्थापना (५० प्रतिशत)(अन्य)	२६४१३	संख्या	२	७.४४	५०००	०	०

क्र.सं.	आयोजना/ क्रियाकलापहरूको विवरण	खर्च शीर्षक नं.	ईकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित
८४	साभेदारीमा ५० देखि १०० मे.टन को कम्पलिट रष्टिक हाउस निर्माण(अन्य)	२६४१३	संख्या	३	१३.४०	९०००	३	१३.४
	ख) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				७१.९६	४८३६६		५२.२६
	कुल जम्मा खर्च				९९.९६	६७१८५		८०.२६

३. वार्षिक बजेट विनियोजन र खर्च (आ.व.२०७७/७८)

क्र.सं.	कार्यक्रम/ आयोजनाको नाम	वार्षिक विनियोजित बजेट (रु. हजार)			वार्षिकखर्च (रु. हजार)			वित्तिय प्रगति (प्रतिशत)
		पूँजित	चालु	जम्मा	पूँजित	चालु	जम्मा	
		१८८१९	४८३६६	६७१८५	१५४७९.८	३२०५५.१	४७५३४.९	७०.८

४. वार्षिक प्रगति स्थिति र प्रगति नपुगका कारणहरू (आ.व.२०७७/७८)

क्र.सं.	क्रियाकलाप	कारण
१	साभेदारमा वीउ आलु श्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रमको क्रियाकलापहरू: बेमौसमी आलु उत्पादन प्रदर्शन, साभेदारीमा बेसिक १,२,३ वीउ आलु वितरण, साभेदारीमा पिबि.एस.वीउ आलु वितरण, नीजि क्षेत्रसँगको साभेदारीमा मेशिनरी सहितको PBS स्क्रीन हाउस र डर्मेटरी सहितको ट्रेनिङ्ग सेन्टर निर्माण, साभेदारीमा मेशिनरी सहितको आलु प्रशोधन उद्योग स्थापना ।	आलु प्रशोधन उद्योग स्थापना र डर्मेटरी सहितको ट्रेनिङ्ग सेन्टर निर्माणको लागि उपयुक्त प्रस्ताव पेश नभएको। अन्यको हकमा कार्यविधि प्राप्त भई दोस्रो पटकसम्म सूचना प्रकाशन गरी लाभान्वित बर्ग छनौट गर्दासम्म कार्यक्रम संञ्चालन गर्नको लागि समय ढीला भएको ।

५. कार्यक्रमको अपेक्षित प्रतिफल (Output) विवरण

५.१ कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: मसलाबाली विकास केन्द्र

बजेट उप-शीर्षक नं. ३१२०१०१४

क्र.सं.	विवरण	ईकाई	वार्षिक लक्ष्य	वार्षिक प्रगति
१	मसला बालीको बीउ उत्पादन (बेसार, लसुन र अदुवा)	मे.टन	६.७	६.७
६	सिमि चौमासे बीउ उत्पादन तथा बिक्री वितरण	के.जी	१००	१००
३	काक्रो भक्तपुर लोकलको बीउ उत्पादन	के.जी.	१०	१०
४	तरकारी बेर्ना उत्पादन तथा बिक्री वितरण	हजार	८००	८००
५	बीउ आलु उत्पादन तथा बिक्री वितरण	मे.टन	२५	३१

क्र.सं.	विवरण	इकाई	वार्षिक लक्ष्य	वार्षिक प्रगति
६	फलफूल बिरुवा बिक्री वितरण	संख्या	२००००	२००००
७	धानको बीउ उत्पादन तथा बिक्री वितरण	मे.टन	४	४.२
८	अदुवा र बेसार मसलाबालीको स्याहार सम्भार	हेक्टर	१	१
९	तरकारी बालीको जातिय सम्वर्द्धन	संख्या	३	३
१०	मसला बालीहरुको जर्मप्लाज्म सम्वर्द्धन	संख्या	७	७
१२	वार्षिक पुस्तिका प्रकाशन	पटक	१	१
१३	प्राविधिक पुस्तिका प्रकाशन	पटक	१	१
१४	आलुको पूर्व मूल बीउ उत्पादन	संख्या	३००००	३१०००
१५	कृषकस्तरमा मसला वालीको उत्पादन प्रदर्शन, नतिजा प्रदर्शन कार्यक्रम संचालन	पटक	१०	१०
१६	निजिक्षेत्रको साभेदारीमा रष्टिक हाउस निर्माण	संख्या	३	३
१७	निजिक्षेत्रको साभेदारीमा स्क्रिन हाउस निर्माण	संख्या	२	२

६. कार्यक्रमका मुख्य-मुख्य उपलब्धीहरु

क्र. स.	सन्चालित प्रमुख कार्यक्रम	इकाई	परिमाण	हाँसिल मुख्य उपलब्धी
१	बीउ आलु उत्पादन तथा बिक्री वितरण	टन	२५	आलुको बेसिक बीउ २५ टन उत्पादन भई १२.५ हे क्षेत्रफलमा उन्नत बीउ उपलब्ध भएको
२	आलुको पिबियस दाना उत्पादन तथा बिक्री वितरण	संख्या	३१०००	आलुकोपी.वि.एस.दाना ३१००० उत्पादन भएको
३	तरकारी वेर्ना उत्पादन तथा बिक्री वितरण	संख्या हजार	८००	विभिन्न जातको तरकारी वेर्ना ८०० हजार उत्पादन भई ६१७ हजार बिक्री वितरण भएको
४	तरकारी मूल वीउ उत्पादन तथा वितरण	के.जी.	११०	सिमीको १०० तथा भक्तपुर लोकल काक्रोको १० के.जी. उत्पादन भएको
५	फलफूल बिरुवा बिक्री वितरण	संख्या	१३०००	१३००० विभिन्न फलफूल बिरुवा बिक्री वितरण भई ५० हेक्टर क्षेत्रफलमा क्षेत्र विस्तार भएको
६	फलफूल बिरुवा उत्पादन	संख्या	२००००	२०००० बिरुवा उत्पादन भएको

क्र. स.	सन्चालित प्रमुख कार्यक्रम	इकाइ	परिमाण	हाँसिल मुख्य उपलब्धी
७	मसलाबालीको बीउ उत्पादनका लागि बाली-चक्र (धानको मूल बीउ उत्पादन-मकवानपुर-१, खुमल-८)	टन	४	धानको बीउ ४.२ टन विक्री भई ८४ हेक्टर जमिनमा गुणस्तरिय बीउ उपलब्ध भएको
८	सिंचाइ कुलो मर्मत स्याहार सम्भार	मी	७००	केन्द्रभित्र ७०० मी सिंचाई कुलो निर्माण भई सिंचाई सुविधा भएको
९	मसलाबालीको बीउ उत्पादन	टन	६	मसलाबालीको ६ मे.टन. बीउ उत्पादन भएको
१०	कृषकस्तरमा मसला वालीको उत्पादन प्रदर्शन, नतिजा प्रदर्शन कार्यक्रम संचालन	पटक	१०	विभिन्न जिल्लामा बेसारको उत्पादन प्रदर्शन तथा नतिजा मार्फत बीउको लागि श्रोत केन्द्र स्थापना भएको
११	निजिक्षेत्रको साभेदारीमा रष्टिक हाउस निर्माण	संख्या	३	दोलखा जिल्लामा २ तथा रामेछापमा १ वटा रष्टिक स्टोर निर्माण भएको
१२	निजिक्षेत्रको साभेदारीमा स्ट्रिकन हाउस निर्माण	संख्या	२	रामेछाप जिल्लामा २ वटा स्ट्रिकन हाउस निर्माण भएको

७. मुख्य मुख्य कार्यक्रमको विवरण

पूँजीगत खर्च तर्फका कार्यक्रमहरूको प्रगति सारांश

१) कार्यालय भवन निर्माण:

यस आ.व.मा कार्यालय भवनको भुईँ तल्ला निर्माण सम्पन्न भएको छ । वन्दावन्दिको कारण विजुलि वृत्ति तथा मार्बलको काम हुन सकेको छैन । उक्त भवनलाई पूर्ण गर्नको लागि आ.व. २०७८/७९ मा वजेट विनियोजन भएको छ ।

२) कम्पोष्टको लागि सेड हाउस निर्माण:

कम्पोष्ट राखि घाम तथा पानीबाट वचाउनको लागि सेड हाउस निर्माण भएको छ । १० मि लम्वाई २० मिटर चौडाई र ५ मिटर उचाई भएको सेड हाउस निर्माण भएको छ।

४) केन्द्रको स्टोर कोठामा कोल्ड च्याम्बर जडान:

केन्द्रको स्टोर भवनमा ८ मे.टन. क्षमताको कोल्ड च्याम्बर जडान भएको छ । यसबाट केन्द्रको लागि आवश्यक बीउआलु भण्डारण गर्नको लागि सहजता हुनेछ ।

४) मेशिनरी औजार तथा सवारी साधन खरिद:

डेस्कटप १ थान, प्रिन्टर-१, ल्यापटप-२, एअर कन्डिसन-२, मोटरसाईकल-१, प्लास्टिक घरहरूमा डीजिटल डिस्ले सहितको तापक्रम र आफ्ता मापन गर्ने यन्त्र जडान गरिएको छ।

५) सिंचाइ कुलो मर्मत स्याहार सम्भार:

सिंचाई कुलो जम्मा ७०० मिटर निर्माण भएको छ जस्मा ४०० मिटर पक्कि र ३०० मिटर पाईप रहेको छ । यसबाट केन्द्रको विभिन्न भागमा सिंचाई सुविधा पुर्याउन सहज भएको छ ।

६) आलंकारीक विरूवा र फलफूल विरूवा उत्पादनको लागि सेड हाउस निर्माण भएको छ । ६X१६मि र ५X२०मि को दुई वटा सेड हाउस/प्लास्टिक घर निर्माण भएको छ । यस प्लास्टिक घरमा विभिन्न तरकारी तथा फलफूलको बेर्ना तयारि गर्न सहज भएको छ ।

चालु खर्च तर्फका कार्यक्रमहरूको प्रगति सारांश

१) मसलाबालीको बीउ उत्पादन

यस आ.व.मा मसलाबालीको बीउ जम्मा ६.७ टन उत्पादन भएको छ।कपुरकोट हलेदो-१, सुगन्धा हलेदो, स्थानिय लसुन, भोटे लसुन तथा अदुवाको उत्पादन भएको छ ।

२) तरकारी मूल बीउ उत्पादन तथा वितरण

यस आ.व.मा लक्ष्य अनुसार सिमि चौमासे १०० के.जी उत्पादन भएको छ।भक्तपुर लोकल काक्रोको बीउ १० के.जी. उत्पादन भएको छ । चौमासे सिमि विक्रि वितरण भई सकेको छ भने भक्तपुर लोकल काक्रो विक्रि हुन बाँकी छ ।

३) तरकारी वर्णशंकर बीउ उत्पादन तथा वितरण

गोलभेडा सृजना र गोलभेडाको CLN २०३७ को बीउ उत्पादन ३ केजी भएको छ । पाँचखाल क्षेत्रका कृषकहरूमा प्रचलित होचो क्रस जातको बीउ उत्पादन गरिएको छ ।

४) तरकारी वेर्ना उत्पादन तथा विक्री वितरण

यस आ.व.मा विभिन्न तरकारीको बेर्नाहरू उत्पादन भएको छ । कूल ८ लाख लक्ष्य रहेकोमा सोहि अनुसार उत्पादन भएको र ६ लाख १७ हजार वेर्ना उत्पादन भई विक्री वितरण भएको छ ।

५) बीउ आलु उत्पादन तथा बिक्री वितरण

यस आ.व.मा आलुको विभिन्न जातको मूलबीउ, प्रमाणित प्रथम, प्रमाणित दोस्रो तथा उन्नत बीउ उत्पादन भएको थियो । यस वर्ष आलुको उत्पादन ३० मे टन भएकोमा २ टन विक्रि वितरण भई बाँकी आलु कोल्डस्टोरमा राखिएको छ ।

६) आलुको पिबियस दाना उत्पादन तथा बिक्री वितरण

मंसिरमा जनकदेव, डेजिरे र रोजिटा जातको आलुको ईनभिद्रो विरूवा लगाईएको थियो र उक्त बालीको उत्पादन ३१,७८८ दाना भएको छ र हाल उक्त पि बि एस दानाहरू कोल्डस्टोरमा भण्डारण गरिएको छ ।

७) फलफूल बिरूवा बिक्री उत्पादन तथा विक्री वितरण

यस आर्थिक वर्षमा विभिन्न फलफूलका २०,००० विरूवा उत्पादन भई १३,००० विरूवा विक्रि वितरण भएको छ । आँप, अम्वा, कागती, रुखकटहर र मेवाको विजु विरूवाहरू उत्पादन गरि विक्रि वितरण भएको छ भने लिचिको एयर लेयरिङ्गबाट विरूवा उत्पादन गरिएको थियो ।

८) फलफूल स्टस्टक बिरुवा उत्पादन:

आँपको कलमी विरुवा तयारीको लागि यस आ.व.मा पनि आँपको विजु विरुवा २०००० उत्पादन भएको छ ।
उक्त विजु विरुवाहरू कलमी गर्न तयार हुनेछन् ।

९) मसलाबालीको बीउ उत्पादनका लागि बाली-चक्र:

यस केन्द्रको जग्गाहरूमा वर्षातको समयमा अन्य बाली लगाउन कठिन हुने हुदाँ बाली चक्रको रूपमा धानबालीको बीउ उत्पादन गर्ने कार्य गरिदै आएको छ । मुख्य गरि मकवानपुर-१ र सुर्खवा-३ जातका बीउ उत्पादन भई विक्री वितरण भएको थियो । यस आ.व.मा ४ मे.टन लक्ष्य रहेकोमा ४.२ टन बीउ उत्पादन भई विक्री वितरण भएको छ । खुमल-८ जातको धान प्रमाणीकरण हुन नसकि खायनको रूपमा विक्री वितरण भएको थियो ।

१०) बीउ बिक्री गर्नका लागि बीउविजन प्याकेजिङ तथा लेब्लिङ गर्ने

यस आ.व. मा जुटको बोरा १२०० वटा तथा काक्रो र गोलभेडाको लागि आल्मुनियम प्याकिङ छपाई गरि खरिद गरिएको छ । यसबाट आलु तथा धानको बीउ प्याकिङ गर्नको लागि सहज हुनेछ ।

११) तरकारी बालीको जर्मप्लाज्म संकलन सम्बर्द्धन:

यस कार्यक्रम अन्तरगत केन्द्रमा रहेको गोलभेडा सि.एल.एन. २०३७, गोलभेडा सि.एल.एन. ११३१ र तितेकरेला हवाईटलङ्गको सम्बर्द्धन गरिएको छ ।

१२) फार्मभिन्न नमूना कृषि प्रविधि प्रदर्शन तथा संचालन:

फार्ममा नमूना प्रविधि अन्तर्गत आलुबालीमा प्लास्टिक मल्टिचड र बेसारमा प्लास्टिक मल्टिचडको प्रयोग गरिएको छ ।

१३) केन्द्रको वार्षिक प्रगति पुस्तिका प्रकाशन

केन्द्रको तथ्याङ्क सहित केन्द्रको वार्षिक पुस्तिका तयार गरि वितरण गरिएको छ ।

१४) प्राविधिक पुस्तिका प्रकाशन:

आँप, लिचि, कागती, बीउआलु उत्पादन, नर्सरी व्यवस्थापन तथा सिउडी फलहरूको प्राविधिक जानकारी दिने उद्देश्यले प्राविधिक पुस्तिका प्रकाशन गरिएको छ ।

१५) केन्द्रको वारवन्देज मर्मत सुधार:

केन्द्रको विभिन्न स्थानमा भत्किएको बारवन्देज तथा वारवन्देज नभएको स्थानहरूमा वाजवन्देज लगाई केन्द्रलाई सुरक्षित गरिएको छ ।

१६) कृषि चुना खरिद:

केन्द्रको माटोमा अम्लियपना बढेको कारण चुना खरिद गरि फार्मको बगैचा तथा उत्पादन फिल्डमा राखिएको छ ।

१७) साभेदारीमा आलुको पी.वि.एस. उत्पादनको लागि स्क्रिन हाउस निर्माण:

साभेदारमा वीउआलु श्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रम (दोलखा र रामेछाप जिल्ला) अन्तरगत रामेछाप जिल्लाको दोरम्बा गाँउपालिकामा १ र गोकुलगंगा गाँउपालिकामा १ वटा रष्टिक स्टोर निर्माण भएको छ ।

१८) साभेदारीमा रष्टिक हाउस निर्माण:

साभेदारमा वीउआलु श्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रम (दोलखा र रामेछाप जिल्ला) अन्तरगत दोलखा जिल्लाको गौरीशंकर गाँउपालिकामा १ वटा, तामाकोशी गाँउपालिकामा १ र गोकुलगंगा गाँउपालिकामा १ वटा ५० मे.टन क्षमताको रष्टिक स्टोर निर्माण भएको छ ।

१९) अनुदानको विस्तृत विवरण (रकम रु हजारमा)

क्र.सं	अनुदानग्राही संस्था	ठेगाना	कार्यक्रम	भुक्तानी भएको अनुदान रकम	संपर्क व्यक्ति	संपर्क फोन नम्बर
१	थलदिडदेवी कृषि सहकारी संस्था लि.	गौरीशंकर गा.पा. चंखु, दोलखा	साभेदारमा वीउ आलु श्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रम (दोलखा र रामेछाप जिल्ला)/ रष्टिक हाउस निर्माण	२९४०.०	बिन्ती वहादुर श्रेष्ठ	९८६९२६३९४८
२	अर्गानिक आलु उत्पादक कृषक समूह	तामाकोशी गा.पा. ७, हावा, दोलखा		२९४०.०	सुर्य वहादुर सुनुवार	९८५९२४७४२३
३	हिमालय पोटेटो रिसर्च एण्ड डे भलपमेन्ट सेन्टर	गोकुलगंगा ३, रामेछाप		२९३६.२५९	भरत के.सी. खत्री	९८५९०९९७४०
४	शैलुङ क्षेत्र बृहत आलुखेती उत्पादन तथा प्रवर्द्धन कृषक समूह	दोरम्बा १ र रामेछाप	साभेदारमा वीउ आलु श्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रम (दोलखा र रामेछाप जिल्ला)/साभेदारीमा आलुको पी.वि.एस. उत्पादनको लागि स्क्रिन हाउस निर्माण	१५४४.७९९	दावा संडु शेर्पा	९८४४३९९३६०
५	एग्रो एण्ड लाईभस्टक नेपाल प्रा.लि	गोकर्णेश्वर न.पा. ८ काठमाण्डौ		१९२९.२८३	राजन वहादुर लामा	९८५९०९९२५५

८. वार्षिक विक्री वितरण विवरण

८.१ फलफूल विरुवा विक्री वितरण

क्र.स.	फलफूलको नाम	इकाई	वार्षिक वितरण संख्या	
			२०७६/७७	२०७७/७८
१	रुखकटहर	संख्या	१२८	१०९१
२	अम्वा	संख्या	६५९	९४४
३	मेवा	संख्या	६७	२०६८
४	आँप	संख्या	४८२	१२३५
५	लिचि	संख्या	५०३	७९८
६	कागती	संख्या	२९३५	६५४७
७	अनार	संख्या	१	
८	मेकाडेमियानट	संख्या		४०१

८.२ तरकारी वेर्ना विक्री वितरण

क्र.स.	तरकारीको नाम	इकाई	वार्षिक वितरण संख्या	
			२०७६/७७	२०७७/७८
१	काउली	संख्या	१३३८९१	१९१७१५
२	वन्दा	संख्या	२४००१	२३९९७
३	गोलभेडा	संख्या	५४०७९	७४५२२
४	ब्रोकाउली	संख्या	३१०४	३०५४
५	प्याज वेर्ना	संख्या	१७२४४०	२३६६३०
६	भण्टा	संख्या	१०८३०	१०६३१
७	पिरो खुर्सानी	संख्या	३२६१८	२५७७७
८	अकवरे खुर्सानी	संख्या	१९६८	
९	भेडे खुर्सानी	संख्या	३५१४१	४५८४५
१०	लौका	संख्या	३८०	६६२
११	फर्सि	संख्या	६३९	७९९
१२	घिरोला	संख्या	९०७	९९०
१३	काक्रो	संख्या	१७२५	१७८३
१४	करेला	संख्या	७३५	१४८९
	जम्मा			

द.३ तरकारी बीउ विक्री वितरण विवरण

क्र.स.	तरकारीको नाम	इकाई	वार्षिक वितरण संख्या	
			२०७६/७७	२०७७/७८
१	गोलभेडा सृजना	के.जी.	११००६	१.५८२
२	गोलभेडा CL	के.जी.	०१९६४	१२१३
३	चौमासे सिमि	के.जी.	२४६१२५	३६०
४	करेला	के.जी.	०	०.१
५	काक्रो	के.जी.	८१७३	२०.५९८
६	धनिया	के.जी.	३१०	

द.४ पूर्वमूल बीउआलु विक्री वितरण

क्र.स.	नाम	इकाई	वार्षिक वितरण संख्या	
			२०७६/७७	२०७७/७८
१	जनकदेव	दाना	१७४००	
२	कार्डिनल	दाना	३८५०	३०४८०
जम्मा			२१२५०	३०४८०

द.५ बीउआलु विक्री वितरण

क्र.स.	नाम	इकाई	वार्षिक वितरण संख्या	
			२०७६/७७	२०७७/७८
१	जनकदेव	के.जी.	३१११	१०५८३
२	कार्डिनल	के.जी.	५०	२६५
	खुमल रातो	के.जी.	१४५	३१८०
	खुमल सेतो	के.जी.	३०	
	डेजिरे	के.जी.		६८६
जम्मा			३३३६	१४७१४

द.६ अदुवा वेसार बीउ विक्री वितरण

क्र.स.	नाम	इकाई	वार्षिक वितरण संख्या	
			२०७६/७७	२०७७/७८
१	वेसार बीउ	के.जी.	१२०५१५	५५०५
२	अदुवा बीउ	के.जी.	४००१५	२००
जम्मा				

८.७ मसला बीउ विक्री वितरण

क्र.स.	मसलाको नाम	इकाई	वार्षिक वितरण संख्या	
			२०७६/७७	२०७७/७८
१	लसुन	के.जी.	३८१०	५७७
२	धनिया	के.जी.	०१२५	
३	मेथि	के.जी.	०	

८.८ धान बीउ विक्री वितरण

क्र.स.	बालीको नाम	इकाई	वार्षिक वितरण संख्या	
			२०७६/७७	२०७७/७८
१	मकवानपुर-१	के.जी.	२१०२	३१७४
२	खुमल ८	के.जी.	११९८	
३	सुख्खा ३	के.जी.	४४०	८०६
४	खुमल ४	के.जी.	१००	
५	08FAN10	के.जी.	०	२४३
जम्मा			३८४०	४२२३

८.९ फूल विरुवा विक्री वितरण

क्र.स.	फूलको नाम	इकाई	वार्षिक वितरण संख्या	
			२०७६/७७	२०७७/७८
१	गुलाफ	संख्या		१८
२	रुद्राक्ष	संख्या	३	
३	श्रीखण्ड	संख्या		
	सिजनल फुल	संख्या		११७४
४	अन्य		५८	

८.१० ताजा तरकारी विक्री वितरण विवरण

क्र.स.	तरकारीको नाम	इकाई	वार्षिक वितरण संख्या	
			२०७६/७७	२०७७/७८
१	मूला	के.जी.	१०१	
२	काउली/वन्दा	के.जी.	३२०	
३	गोलभेडा	के.जी.	६३३६३	
४	फर्सि	के.जी.	४०३	
५	माछा	के.जी.	१४१	२२३
६	काक्रो	के.जी.	१९२६	१२४०
७	लौका	के.जी.	२९	

क्र.स.	तरकारीको नाम	इकाई	वार्षिक वितरण संख्या	
			२०७६/७७	२०७७/७८
८	सिमि	के.जी.	७२	
९	धिरौला	के.जी.	२३	
१०	हाँस	संख्या	२३	८
११	हास अण्डा	संख्या	५४३	७५
जम्मा				

८.११ अन्य विक्री वितरण विवरण

क्र.स.	विक्री वस्तु	इकाई	वार्षिक वितरण संख्या	
			२०७६/७७	२०७७/७८
५	धान खायन	के.जी.	११३३	२०३५
६	पराल	एकमुष्ट	रु ४५ हजारको	रु ५५ हजारको
७	आँप लिचि फल	एकमुष्ट	रु १७७१२५ को ठेक्का	रु ३००००० को ठेक्का
जम्मा				

९. विगत वर्षहरूको तुलनात्मक राजश्व विवरण

सि.न.	आ.व.	राजश्व आम्दानी रु
१	२०५९/६०	४,९५,३३५.५०
२	२०६०/६१	६,२१,९१३.३५
३	२०६१/६२	५,५१,५६६.०५
४	२०६२/६३	४,६५,४९९.१४
५	२०६३/६४	४,५६,९१८.७५
६	२०६४/६५	४,०३,४३१.२५
७	२०६५/६६	६,२०,०२५.१५
८	२०६६/६७	८,४१,२३४.२०
९	२०६७/६८	१२,५७,०९०.८०
१०	२०६८/६९	१६,२६,३३३.४५
११	२०६९/७०	१०,९०,१४८.८७
१२	२०७०/७१	२१,५८,७०५.००
१३	२०७१/७२	१४,९७,२७२.५०
१४	२०७२/७३	१६,११,८०९.६५
१५	२०७३/७४	१६,११,८०९.६५
१६	२०७४/७५	१६,२९,३३९.१०
१७	२०७५/७६	२८,४७,३४३.२५
१८	२०७६/७७	२४,००,०१०.५०
१९	२०७७/७८	४३,४१,००४.०१०

१०. वार्षिक वित्तिय प्रगति विवरण

१०.१ कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: मसलाबाली विकास केन्द्र

(क) चालु खर्चको फाँटवारी (आ.व. :-२०७७/७८)

बजेट उप-शिर्षक नं. :-३१२०१०१४(चालु खर्च)

खर्च शिर्षक नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	बजेट	जम्मा खर्च	बाँकी बजेट
२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	४,३३३,०००.०	३,१५९,०३९.७	१,१७३,९६०.३
२११२१	पोशाक	१५०,०००.०	१२०,०००.०	३०,०००.०
२११३२	महंगी भत्ता	३६०,०००.०	१२४,९३३.०	२३५,०६७.०
२११३९	अन्य भत्ता	८५,०००.०	३२,०२५.०	५२,९७५.०
२१२१३	योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	७२,०००.०	२५,२००.०	४६,८००.०
२२१११	पानी तथा बिजुली	१९८,०००.०	१९८,०००.०	
२२११२	संचार महसुल	१०८,०००.०	३६,६९०.०	७१,३१०.०
२२२१२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	३८०,०००.०	३८०,०००.०	
२२२१३	सवारी साधन मर्मत खर्च	२९०,०००.०	२९०,०००.०	
२२२१४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	६०,०००.०	६०,०००.०	
२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	३०,०००.०	३०,०००.०	
२२२३१	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	१,०९०,०००.०	१,०८५,२६४.०	४,७३६.०
२२२९१	अन्य सम्पत्तिहरूको संचालन तथा सम्भार खर्च		०	
२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	३६०,०००.०	३६०,०००.०	
२२३१४	इन्धन - अन्य प्रयोजन	४६,०००.०	४५,१७५.०	८२५.०
२२३१५	पत्रपत्रिका, छापाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	६०,०००.०	५९,०००.०	१,०००.०
२२४१३	करार सेवा शुल्क	२,११९,०००.०	१,९६१,०००.०	१५८,०००.०
२२५२१	उत्पादन सामग्री / सेवा खर्च	१०,०८५,०००.०	९,०२१,६८२.७	१,०६३,३१७.२
२२५२२	कार्यक्रम खर्च	४,१५५,०००.०	१,४५३,३९०.०	२,७०१,६१०.०
२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	६३०,०००.०	६३०,०००.०	०
२२६१२	भ्रमण खर्च	९९,०००.०	४९,०००.०	५०,०००.०
२२७११	विविध खर्च	१५६,०००.०	१५६,०००.०	०
२६४१३	अन्य संस्थालाई अनुदान सःशर्त	२३,५००,०००.०	१२,७३३,१८३.०	१०,७६६,८१७.०
कुल जम्मा		४८,३६६,०००.०	३२,००९,५८२.४	१६,३५६,४१७.०

(ख) पूँजिगतखर्चको फाँटवारी (आ.व. :-२०७७/७८)

बजेट उप-शिर्षक नं. :-३१२०१०१४(पूँजिगत खर्च)

खर्च/वित्तीय सङ्केत नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको खर्च	बाँकी बजेट
३१११२	गैर आवासिय भवन निर्माण/खरिद	१०,४००,०००.०	७,१३१,८७७.१	३,२६८,१२२.९
३११२१	सवारी साधन	२५०,०००.०	२५०,०००.०	०.०

खर्च/वित्तीय सङ्केत नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको खर्च	बाँकी बजेट
३११२२	मेशिनरी तथा औजार	९००,०००.०	८९९,६२९.०	३७१.०
३११२३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	२७९,०००.०	२७९,०००.०	०.०
३११३१	पशुधन तथा बागवानी विकास खर्च	१,०००,०००.०	९९१,९४२.०	८,०५८.०
३११५९	अन्य सार्वजनिक निर्माण	२,५९०,०००.०	२,५५७,८७३.०	३२,१२७.०
३११६१	निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च	३,४००,०००.०	३,३६९,५०९.२	३०,४९०.८
कुल जम्मा		१८,८१९,०००.०	१५,४७९,८३०.३	३,३३९,१६९.७

११.संकलित गैर-कर राजश्व आम्दानीको विवरण(आ.व.२०७७/७८)

कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: मसलाबाली विकास केन्द्र

बजेट उप-शिर्षक नं. ३१२०१०१४

संकेत संख्या	राजश्व शिर्षक	राजश्वको बिबरण	राजश्व आम्दानी	संचित कोष दाखिला
१	१४२११	कृषि उत्पादनको बिक्रीबाट प्राप्त रकम	४२०२६८०।०	४२०२६८०।०
२	१४२२९	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	४५०००।०	४५०००।०
३	१५१११	बेरुजु	९३३२४।०	९३३२४।०
		कुल जम्मा	४३४१००४।०	४३४१००४।०

१२. धरौटीको आर्थिक विवरण (आ.व.२०७७/७८)

कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: मसलाबाली विकास केन्द्र

बजेट उप-शिर्षक नं. ३१२०१०१४

१.आम्दानी	
१.१ गत आ.व. सम्मको	११५७०९८।०५
१.२ यस आर्थिक वर्षको	१०७०२६५।२१
जम्मा आम्दानी	२२२७३६३।२६
२.खर्च	
२.१ सदर स्याहा	०.००
२.२ फिर्ता खर्च	३५६०००।०
जम्मा खर्च	३५६०००।०
३.बाँकी	
३.१ बैंक अनुसार बाँकी	१८७१३६३।२६
३.२ श्रेष्ठा अनुसार बाँकी	१८७१३६३।२६
जम्मा बाँकी:-	१८७१३६३।२६

१३. बेरूजू फर्छ्योट प्रगति विवरण (आ.व. २०७७/७८)

कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: मसलाबाली विकास केन्द्र

बजेट उप-शिर्षक नं. ३१२०१०१४

क्र.सं.	गत आ.व. (२०७६/७७) सम्मको बेरूजू रकम (रु.)	वार्षिक प्रगति			बेरूजू फर्छ्योट प्रतिशत
		बेरूजू फर्छ्योट रकम (रु.)	फर्छ्योटहुन बाँकी बेरूजू रकम (रु.)	कार्यवाहीकोलागि पेश भएको बेरूजू रकम (रु.)	
१।	८०,०००।००	८०,०००।००	०।००	०।००	१००

१४. कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखा परेका समस्या, गरिएका प्रयास र सुझाव

क्र.सं.	कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य मुख्य समस्याहरू	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	समस्या समाधानार्थ सुझावहरू
१.	प्रोत्साहन भत्ता नभएको: फार्म/केन्द्रमा कार्यालय समयभन्दा अधिपछि र विदाको समयमा समेत काम गर्नुपर्ने, ज्यामी लगाउनु पर्ने, बालीनाली स्याहार सम्भार गर्नुपर्ने भएता पनि कर्मचारीहरूलाई प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था हुन नसकेको ।	कर्मचारीहरूलाई प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्थाका लागि माथिल्लो निकायमा कुराकानी तथा छलफल गर्ने गरेको ।	कर्मचारीहरूलाई प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था हुनसकेको खण्डमा कर्मचारीको मनोबल उच्च हुने तथा कामको गुणस्तरमा समेत वृद्धि हुनेछ ।

खण्ड-घ: आ.व.२०७८/७८ को वार्षिक कार्यक्रम

१. मसला बाली विकास केन्द्रको वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम

बजेट उप-शीर्षक नं.:३१२०१०१४

मन्त्रालय: भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, बागमती प्रदेश

कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: मसला बाली विकास केन्द्र

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		प्रथम चौमासिक		दोस्रो चौमासिक		तेस्रो चौमासिक	
				परिमाण	भार	परिमाण	भार	परिमाण	भार	परिमाण	भार
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१	भर्मी कम्पोस्ट उत्पादनको लागि संरचना निर्माण (भवन निर्माण)	३१११२		१	०.४८	२	०	०.००	०	१	०.४८
२	कार्यालय भवन निर्माण (आ ब २०७७/७८ बाट शुरू भएको भवनको निरन्तरता) (भवन निर्माण)	३१११२	वटा	१	३६.३६	१५०	१	३६.३६	१५०	०	०
३	कार्यालय प्रमुखको क्वाटरको माथि ट्रस्ट हाले (पूँजीगत सुधार खर्च)	३११६१	संख्या	५००	१.२१	५	१	१.२१	५	०	०
४	फार्मको फिल्ड क्षेत्रमा सि.सि.टि.भी क्यामरा विस्तार (कार्यालय संचालनसंग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशीन औजार)	३११२२	संख्या	१	०.४८	२	१	०.४८	२	०	०
५	कोल्ड रुममा डिहिम्युडि फायर जडान(कृषि - खेतीको साथै सिचाई प्रयोजन र पशु चिकित्सा सम्बन्धी उपकरण तथा मेशीन औजार)	३११२२	संख्या	१	१.२१	५	०	०.००	०	१	१.२१
६	सोलार ड्रायर खरिद	३११२२	संख्या	१	०.४८	२	०	०.००	०	१	०.४८

क्र. सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक		
				परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
७	एटेचमेन्ट सहितको पावर टिलर खरिद (धान काट्ने मेशिन, ड्याङ वनाउने मेशिन, आलु खन्ने मेशिन आदी)	३११२२	संख्या	१	१.२१	५	१	१.२१	५	०	०.००	०	०	०	०
८	बीउ उपचार गर्ने मेशिन खरिद (सिड ट्रिटर)	३११५६	पटक	१	०.४८	२	०	०.००	०	१	०.४८	२	०	०	०
९	केन्द्रको कोल्ड रुममा पावर ब्याकअप जडान	३११७१	संख्या	१	१.२१	५	०	०.००	०	१	१.२१	५	०	०	०
१०	नयाँ कार्यालय भवनको लागि एअर कन्डिसन खरिद तथा जडान	३११७१	संख्या	२	०.४८	२	०	०.००	०	०	०.००	०	२		२
११	कार्यालयको लागि फर्निचर तथा फिक्चर्स	३११७१	पटक	१	१.७०	७	१	१.७०	७	०	०.००	०	०	०	०
	क) पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				४५.३०	१८७०		४०.९६	१६९.०		३.८६	१६.०		०.४८	२.००
	आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू														
१	अधिकृतस्तर दर्शाँ (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	१.९२	७.९२	०	०.७४	३.०५	०	०.५९	२.४४	१	०.५९	२.४३
२	अधिकृतस्तर आर्वाँ (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	२	३.४०	१४.०२	०	१.३१	५.३९	०	१.०४	४.३१	१	१.०५	४.३२
३	अधिकृतस्तर छैटौँ (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	३	४.४४	१८.३२	०	१.७१	७.०५	०	१.३७	५.६४	१	१.३६	५.६३
४	सहायकस्तर चौथो (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	१.२०	४.९४	०	०.४६	१.९	०	०.३७	१.५२	१	०.३७	१.५२
५	का. स. पाँचौ स्तर (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	स्थायी कर्मचारीको महेगी भत्ता	२११३२	जना	१५	०.८७	३.६०	०	०.२९	१.२	०	०.२९	१.२	१५	०.२९	१.२

क्र. सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक		
				परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
७	पाले पहरा भत्ता	२११३९	जना	२	०.१३	०.५५	०	०.०५	०.१९	०	०.०४	०.१८	२	०.०४	०.१८
८	निजामती कर्मचारीहरूको पोशाक खर्च	२११२१	जना	१५	०.३६	१.५०	०	०.००	०	०	०.००	०	१५	०.३६	१.५
९	स्थायी कर्मचारीको योगदानमा आधारित बीमा कोष	२१२१३	संख्या	१५	०.१७	०.७२	०	०.०६	०.२४	०	०.०६	०.२४	०	०.०६	०.२४
१०	धाराको महसुल	२२१११	पटक	१५	०.०४	०.१८	०	०.०१	०.०६	०	०.०१	०.०६	१	०.०१	०.०६
११	बिद्युत महसुल	२२१११	पटक	१२	१.०५	४.३२	४	०.३४	१.४	४	०.३४	१.४	४	०.३७	१.५२
१२	जाको पिउने पानी	२२१११	जार	१२००	०.१५	०.६०	४००	०.०५	०.२	४००	०.०५	०.२	४००	०.०५	०.२
१३	टेलिफोन महसुल	२२११२	पटक	१२	०.१७	०.७२	१२	०.०६	०.२४	१२	०.०६	०.२४	१२	०.०६	०.२४
१४	ईमेल/ इन्टरनेट/वेबसाइट महसुल	२२११२	पटक	१२	०.१२	०.५०	४	०.०४	०.१६	४	०.०४	०.१६	४		०.१८
१५	हुलाक/कुरियर खर्च	२२११२	जना	१	०.०३	०.१२	०	०.०१	०.०४	०	०.०१	०.०४	१	०.०१	०.०४
१६	पेट्रोल- दुई पाङ्गे	२२२१२	लीटर	४८०	०.१४	०.५८	३२०	०.०५	०.२	३२०	०.०५	०.२	३२०		०.१८
१७	मोबिल	२२२१२	लीटर	७०	०.११	०.४६	२०	०.०४	०.१५	२५	०.०४	०.१७	३०	०.०३	०.१४
१८	कार्यालयको गाडीको लागि डिजेल	२२२१२	लीटर	१८००	०.५२	२.१६	६००	०.१७	०.७२	६००	०.१७	०.७२	६००	०.१७	०.७२
१९	पावर टिलर तथा ट्याक्टरको लागि डिजेल	२२२१२	लीटर	१०८०	०.२९	१.१९	३६०	०.१०	०.४	३६०	०.१०	०.४	३६०	०.०९	०.३९
२०	ग्याँस	२२३१४	संख्या	२४	०.०९	०.३६	८	०.०३	०.१२	८	०.०३	०.१२	८	०.०३	०.१२
२१	व्याट्री	२२३१४	संख्या	२००	०.०२	०.१०	६०	०.०१	०.०३	६०	०.०१	०.०३	८०	०.०१	०.०४
२२	हलुका सवारी साधन मर्मत खर्च	२२२१३	वटा	१	०.७३	३.००	०	०.२४	१	०	०.२४	१	१	०.२४	१
२३	दुई पाङ्गे सवारी साधन मर्मत खर्च	२२२१३	वटा	४	०.१५	०.६०	२	०.०५	०.२	१	०.०५	०.२	१	०.०५	०.२
२४	मिनिटिलर तथा अन्य जोत्न प्रयोग हुने साधनको मर्मत खर्च	२२२१३	वटा	४	०.२४	१.००	०	०.०८	०.३५	०	०.०८	०.३५	४	०.०७	०.३

क्र. सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक		
				परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
२५	फार्ममा प्रयोग हुने मेशिनरी तथा औजार उपकरणहरूको सम्भार तथा मर्मत खर्च	२२२२९१	वटा	१०	०.२४	१.००	३	०.०७	०.३	३	०.०७	०.३	४	०.१०	०.४
२६	सिंचाई पोखरी सफा गर्ने	२२२२३१	संख्या	३	०.२२	०.९०	०	०.००	०	०	०.००	०	३	०.२२	०.९
२७	फार्म भित्रको क्षेत्रमा बिजुलि वती व्यवस्थित गर्ने	२२२२३१	मी.	१	०.४८	२.००	१	०.४८	२	०	०.००	०	०	०.००	०
२८	कार्यालय प्रमुखको क्वाटरको मर्मत सम्भार (भान्छामा याँकि हाल्ने तथा शौचालय मर्मत)	२२२२३१	मी.	१	०.४८	२.००	०	०.००	०	१	०.४८	२	०	०.००	०
२९	कर्मचारी आवाश भवनहरूको नियमित मर्मत सम्भार	२२२२३१	पटक	१	०.४८	२.००	०	०.००	०	१	०.४८	२	०	०.००	०
३०	केन्द्रको कोल्ड रुममा र्याँ क जडान	२२२२३०	संख्या	१	०.२४	१.००	०	०.००	०	१	०.२४	१	०	०.००	०
३१	फार्म भित्र खानेपानीको ट्याङ्की तथा पाईप व्यवस्थापन गर्ने	२२२२३१	संख्या	१	०.३६	१.५०	१	०.३६	१.५	०	०.००	०	०	०.००	०
३२	केन्द्रको टपेन्टिलेटेड प्लास्टिक घरमा Exhaust and Circulating फ्यान तथा फगर जडान	२२२२९१	पटक	३००	०.७३	३.००	०	०.००	०	१	०.७३	३	०	०.००	०
३३	कार्यालयमा दैनिक प्रयोगमा आउने मसलन्द सामग्री तथा सेवा	२२२२९१	महिना	१	०.८७	३.६०	०	०.२९	१.२	०	०.२९	१.२	१	०.२९	१.२
३४	कार्यालयको लागि पत्रपत्रिका वार्षिक शुल्क	२२२२९५	पटक	१२	०.०७	०.३०	०	०.०२	०.१	०	०.०२	०.१	१२	०.०२	०.१
३५	कार्यालय सहयोगी करारमा लिने	२२२४१३	संख्या	८	५.०७	२०.९३	८	१.७०	७	८	१.७०	७	८	१.६८	६.९३

क्र. सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक		
				परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत
१२			३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
३६	सरसफाई सेवा करार	२२४१३		१	०.१७	०.७२	०	०.०६	०.२४	०	०.०६	०.२४	१	०.०६	०.२४
३७	करारका कर्मचारीहरूलाई चाड बाड खर्च	२२४१३	पटक	८	०.४२	१.७४	८	०.४२	१.७४	०	०.००	०	०	०.००	०
३८	बागवानी सम्बन्धी जिल्लास्तरीय तालिम	२२५१२	पटक	३	१.०९	४.५०	१	०.३६	१.५	१	०.३६	१.५	१	०.३६	१.५
३९	आ. व. २०७७/७८ मा बीउआलु श्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रम संचालन भएका स्थानहरूमा बीउआलु उत्पादन सम्बन्धी तालिम	२२५१२	पटक	३	१.०९	४.५०	१	०.३६	१.५	२	०.७३	३	०	०.००	०
४०	आलुको पिबियस दाना उत्पादनका लागि टिप्पू कल्बर प्रविधिबाट उत्पादित बिरुवा खरिद	२२५२१	संख्या	५००	०.७३	३.००	०	०.००	०	५००	०.७३	३.००	०	०.००	०
४१	आलुको पिबियस दाना उत्पादन तथा बिक्री वितरण	२२५२१	संख्या	३००००	०.७३	३.००	०	०.२४	१	०	०.३६	१.५	३००००	०.१२	०.५
४२	तरकारी मूल वीउ उत्पादन तथा वितरण (सिमि चौमासे र काँक्रो भक्तपुर लोकल)	२२५२१	मे .टन	१२०	०.५८	२.४०	०	०.१९	०.८	१००	०.१९	०.८	२०	०.१९	०.८
४३	गोलभेडा बीउ उत्पादन (जर्मलाज्मको लागि तथा वर्णशर्कर समेत)	२२५२१	पटक	२	०.५८	२.४०	०	०.१९	०.८	०	०.१९	०.८	२	०.१९	०.८
४४	बीउ आलु उत्पादन तथा बिक्री वितरण (बेसिक ज.२,३,४)	२२५२१	हेक्टर	२५	३.३३	१३.७५	०	१.२१	५	०	१.३९	५.७५	२५	०.७३	३

क्र. सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक		
				परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत
१२			इ	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
४५	बाली-चक्रको लागि धानको बीउ उत्पादन	२२५२९ हेक्टर	हेक्टर	४	०.७८	३.२०	०	०.२७	१.१	०	०.२४	१	०	०.२७	१.१
४६	फलफूल बिरुवा उत्पादन (आँप, लिची, अम्बा, कागती तथा अन्य फलफूल)	२२५२९ संख्या	संख्या	१५०००	२.५५	१०.५०	०	०.८५	३.५	०	०.८५	३.५	१५०००	०.८५	३.५
४७	फलफूल बिरुवा बिक्री वितरण (आँप, लिची, अम्बा, कागती, मेकाडेमिया नट र अन्य फलफूल समेत)	२२५२९ संख्या	संख्या	१००००	१.०९	४.५०	०	०.३६	१.५	०	०.३६	१.५	१००००	०.३६	१.५
४८	फलफूल बगैचा स्याहार सम्भार (माउवोट ब्लक, उत्पादन ब्लक)	२२५२९ हेक्टर	हेक्टर	४.५	३.२७	१३.५०	०	१.०९	४.५	०	१.०९	४.५	४.५	१.०९	४.५
४९	मसलाबालीको बीउ उत्पादन (बेसार, लसुन र अदुवा)	२२५२९ के.जी.	के.जी.	६	०.७३	३.००	०	०.००	०	०	०.२४	१	६	०.४८	२
५०	मसलाबालीको स्याहार सम्भार (आब २०७७/७८ मा लगाईएको लागि)	२२५२९ के.जी.	के.जी.	१	०.७३	३.००	०	०.२४	१	०	०.२४	१	१	०.२४	१
५१	तरकारी वेर्ना उत्पादन तथा विक्री वितरण (काउली, वन्दा, प्याज, गोलभेडा, खुर्सानी, भण्टा, लहरेवाली समेत)	२२५२९ हजार वटा	हजार वटा	८००	२.९१	१२.००	२५०	०.९७	४	३५०	१.२१	५	२००	०.७३	३
५२	तरकारी बालीको जर्मप्लाज्म सम्बर्द्धन	२२५२९ मे .टन	मे .टन	३	०.३६	१.५०	०	०.१२	०.५	०	०.१२	०.५	३	०.१२	०.५
५३	मसलाबालीहरूको जातिय जर्मप्लाज्म सम्बर्द्धन	२२५२९ संख्या	संख्या	७	०.८५	३.५०	०	०.२४	१	०	०.३०	१.२५	७	०.३०	१.२५

क्र. सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक		
				परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भार	लागत
१२	आ. ब. २०७७/७८ मा बीउआलु श्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रम संचालन भएका स्थानहरूमा आलुको पूर्वमूल बीउ(Pre-Basic Seed, PBS) दाना उत्पादनको लागि जाम बोटलमा भएको टिस्युकल्चर बिरुवा खरिदमा ५०% अनुदान सहयोग	२२५२२	बोटल	१०००	०.७३	३.००	०	०.००	०	१०००	०.७३	३	०	०.००	०
६६	कार्यालयको काममा विभिन्न स्थानमा अनुगमन तथा निरीक्षण /भ्रमण	२२६११	पटक	३०	१.०२	४.२०	२०	०.३४	१.४	२०	०.३४	१.४	२०	०.३४	१.४
६७	सस्वा तथा अन्य कार्यको लागि आन्तरिक भ्रमण खर्च	२२६१२	पटक	३	०.२२	०.९०	१	०.०७	०.३	१	०.०७	०.३	१	०.०७	०.३
६८	सवारी साधनको वार्षिक कर	२२२१४	पटक	५	०.१५	०.६०	०	०.००	०	५	०.१५	०.६	०	०.००	०
६९	कार्यालयको दैनिक चिया खर्च तथा अतिथि सत्कार एवं जलपान	२२७११	पटक	१२	०.३८	१.५६	४	०.१३	०.५२	४	०.१३	०.५२	४	०.१३	०.५२
७०	ख) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				५४६३	२२५.५२		१८.१७	७५.०८		२०.७६	८५.८७		१५.६	६४.५७
	कुल जम्मा खर्च				१००.००	४१२.५२		५९.१३	२४४.०८		२४.६२	१०१.८७		१६.२५	६६.५७

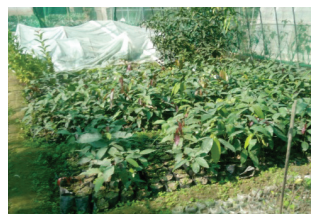
बगैचा व्यवस्थापन

रेड लेडी मेवाको
बीरुवा उत्पादन

फलफूल बिरुवा उत्पादन तयारी

फलफूल बिरुवा उत्पादन

मसलाबालीको रूप म्यूजियम

बीउआलुमा मल्लिङ प्रयोग अध्ययन

आलुको पूर्वमूल आलु उत्पादन

तरकारी वेर्ना उत्पादन

आलुको पूर्वमूल आलु उत्पादन

तामाकोशी गा.पा. ७, दोलखा
मा निर्मित रष्टिक स्टोर

गोकुलगंगा गा.पा. ३ रामेछापमा
निर्मित रष्टिक स्टोर

गौरीशंकर गा.पा. ६ दोलखामा
निर्मित रष्टिक स्टोर

दोरस्वा गा.पा., रामेछापमा
निर्मित स्क्रिन हाउस

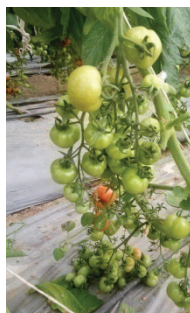
सचिवज्यूको अनुगमन

प्रदेश प्रमुख सचिव ज्यूको अनुगमन

निर्देशक ज्यूको अनुगमन

गोलभेडा CLN
२०३७

विना खनजोत
लसुन खेति

लिचि बिरुवा उत्पादन

Mango Psylla को प्रभाव

